

KLIMAPLAN 2050

Hedensted Kommune

Indhold

Klimaplan

Side 3

Hvad er klima

Side 3

Klimavisionen

Side 4

Kommunens kontekst

Side 10

Mål

Side 12

Konkrete delmål

Side 13

Partnerskaber

Side 15

Kommunens roller

Side 15

Handlingskatalog

Side 16

Klimaplan

På FN's Klimakonference i december 2015 vedtog 196 af verdens lande Parisaftalen og forpligtede sig til at begrænse den globale temperaturstigning til under 2° C, og at arbejde for at begrænse temperaturstigningen til 1,5° C. Danmark er med, og det betyder, at vi vil være klimaneutrale senest i 2050. Det kræver aktiv handling – ikke mindst fra kommunerne. Hedensted kommune er derfor gået med i DK2020 projektet, som forpligter kommuner til at arbejde målrettet mod målet.

Arbejdet med klima i Hedensted Kommune er ikke nyt. Hedensted Kommune startede klimaindsatsen i et tværkommunalt samarbejde i 2009. Siden da har indsatsen eskaleret i små skridt, og med budget 2022 er der foretaget en markant opprioritering af indsatsen.

Erhvervsliv og civilsamfund er vigtige medspillere for at komme i mål med klimaneutralitet, og det er vigtigt, at kommunen understøtter dette. Ligeledes er det vigtigt, at der er fokus på merværdi. Der er tænkt sundhed, miljø, livskvalitet og vækst ind i klimaplanens udmøntning og FN's verdensmål.

Hvad er klima

Når vi taler om klima, så handler det konkret om de gennemsnitlige fysiske vejrforhold i atmosfæren som temperatur, nedbør, fugtighed, lufttryk m.m. som bliver målt i et område over en længere periode.

Klimaet ændres over hele Jorden. Både på grund af naturlige og menneskeskabte påvirkninger, derfor er vi globalt nødt til at finde løsningerne sammen, da CO2 ikke tager højde for landegrænser.

*Danmark vil være
klimaneutrale senest i 2050.*

Et voldsommere vejr og temperaturstigninger er nogle af de menneskeskabte klimaforandringer, som vi kan måle. Jordens klima er blevet varmere siden 1800-tallet, og tempoet har været særligt højt fra omkring 1950.

Eksempler på klimaforandringer er højere vandstand i verdenshavene, ændring i iltniveauet i luften og hyppigere ekstremt vejr som tørke, hedeølger, cykloner og oversvømmelser.

Klimavisionen

Vækst & Klimaudvalget i Hedensted Kommune har med udgangspunkt i Kommunalbestyrelsens tre fokusområder formuleret en klimavision, der skal sætte den politiske retning for arbejdet med vækst og klima – og skabe politikudvikling i synergien mellem vækst og klima i Hedensted Kommune.

Vækst i balance

Vi vil skabe et bæredygtigt samfund, der er i social, økonomisk og biologisk balance. For os handler et bæredygtigt samfund om fællesskab og hvordan vi lever i balance med naturen omkring os.

Vi har en ambition om at være Danmarks mest klimavenlige samfund. Vores klimaregnskab handler ikke kun om CO2 reduktioner, men skal måles på vores evne til at skabe et bæredygtigt erhvervsklima og forpligtende fællesskaber, der sammen skaber bæredygtige rammer og vilkår, som mennesker, natur og virksomheder kan udvikle sig i.

Vi vil gennem partnerskaber mellem erhvervsliv, borgere og det øvrige civilsamfund skabe kon-

krete forandringer og grønne omstilling af vores måde at leve og drive forretning på.

Bæredygtighed er godt for bundlinjen - både som virksomhed og som vækstkommune. Derfor skal vi i et stærkt partnerskab med vores erhvervsliv bringe os på forkant med den grønne erhvervsudvikling, da det giver en konkurrencefordel og mulighed for at tiltrække nye virksomheder.

Hedensted Kommune er rammen for det gode liv og vores DNA som bosætningskommune består af nærheden til fællesskabet og naturen. Vi er en decentral kommune med 31 stærke lokalsamfund, og vi vil sikre bæredygtig udvikling og bosætning og på den måde understøtte de lokale fællesskaber.

*I Hedensted Kommune handler et bæredygtigt samfund om **fællesskab** og hvordan vi lever **i balance med naturen omkring os.***

Fællesskab forpligter

Hedensted Kommune kan ikke alene løse klimakrisen. Den kalder på nye samarbejder og forpligtende partnerskaber lokalt, regionalt, nationalt og internationalt. Vi ønsker at være en aktiv medspiller i en lang proces og Hedensted Kommune skal være med til at facilitere partnerskaber og den grønne omstilling. I denne proces ønsker vi, at kommunen som arbejdsplads går foran som et godt eksempel.

Klimavisionen er et dialogværktøj, som skal udfoldes sammen med vores dialogpartnere i erhvervslivet, Klimarådet og det øvrige civilsamfund og dialogen skal sikre, at vi sammen igangsætter de handlinger, der skaber værdi for samfundet og den enkelte.

*Klimakrisen kalder på **nye samarbejder** og **forpligtende partnerskaber** lokalt, regionalt, nationalt og internationalt*

Smidige processer

Som kommune og samfund vil vi være kendte for at være dem, der tænker klogt og gør klimavalget til det naturlige valg. Det stiller krav til, at vi formår at arbejde med de store udfordringer og komplekse problemer samtidig med, at vi fastholder fokus på langsigtede visioner om bæredygtighed.

Vi vil fortsat skabe gode og konkrete løsninger i tæt samarbejde med vores erhvervsliv, borgere og civilsamfund. Vi er handlingsorienterede og vores agile tilgang skaber resultater og konkrete forandringer – netop dét er Hedensteds DNA. Denne tilgang skaber basis for realisering af klimavisionen om et bæredygtigt samfund og fortællingen om det forpligtende fællesskab i balance med naturen omkring os.

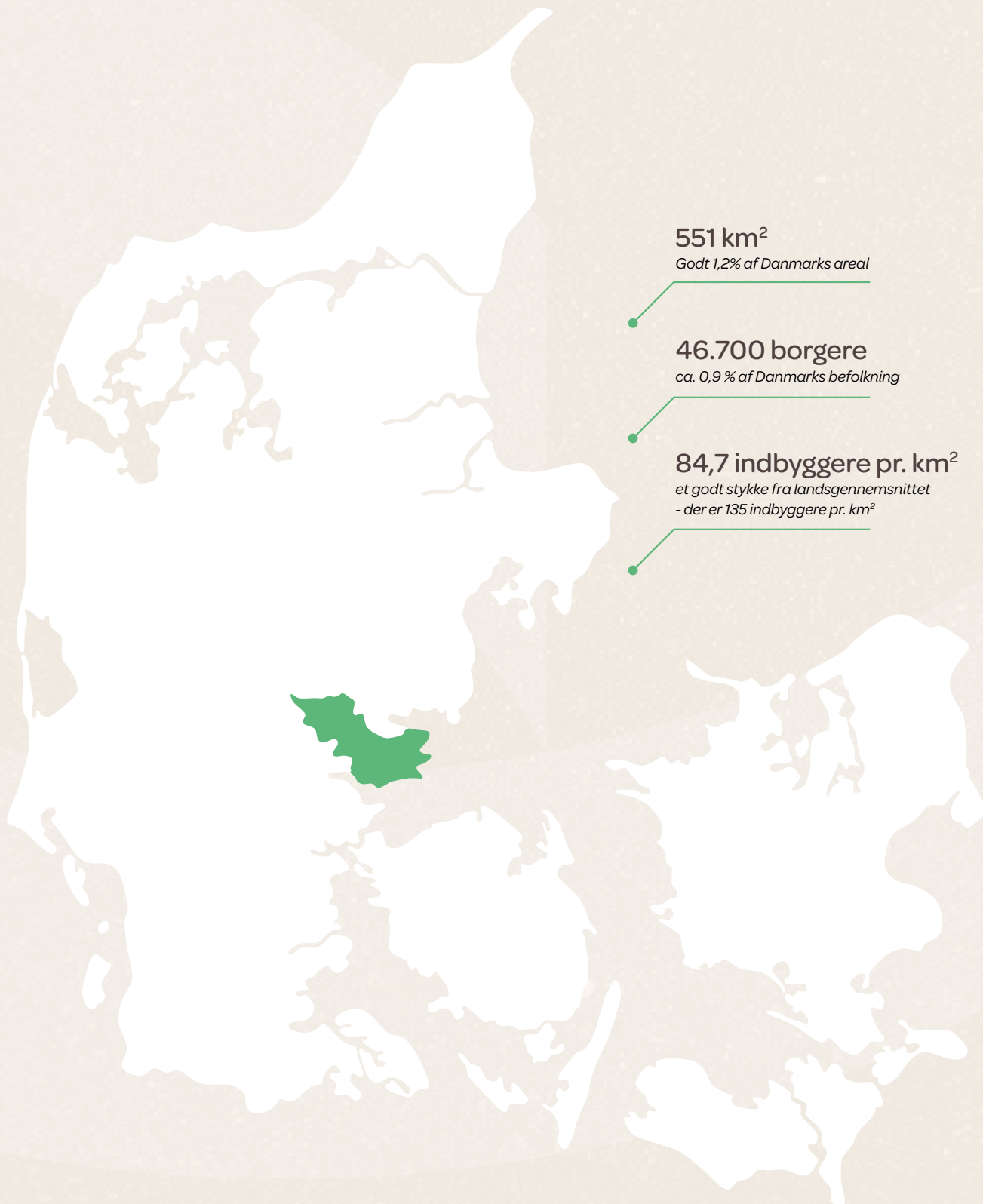
For at kunne eksekvere på visionen, er der behov for en strategisk retning på klimaarbejdet, både med forebyggelse og klimasikring. Hedensted Kommune står på en lang række indsatser både inden for forebyggelse og tilpasning, men for at kunne arbejde mere målrettet og effektivt, er der nu behov for en styrket strategisk tilgang til opgaverne. Derfor er denne DK2020 klimahandlingsplan en kombination af specifikke mål og tiltag samt mål, der skal styrke den strategiske planlægning, særligt omkring klimatilpasning.

*Vi vil være kendte for at være dem, der tænker klogt og **gør klimavalget til det naturlige valg***

Kommunens kontekst

Hedensted Kommune breder sig geografisk fra Juelsminde ved det blå hav i øst, til den grønne natur i Tørring i vest.

551 km²

Godt 1,2% af Danmarks areal

46.700 borgere

ca. 0,9 % af Danmarks befolkning

84,7 indbyggere pr. km²

*et godt stykke fra landsgennemsnittet
- der er 135 indbyggere pr. km²*

Kommunens kontekst

Hedensted Kommune breder sig geografisk fra Juelsminde ved det blå hav i øst, til den grønne natur i Tørring i vest.

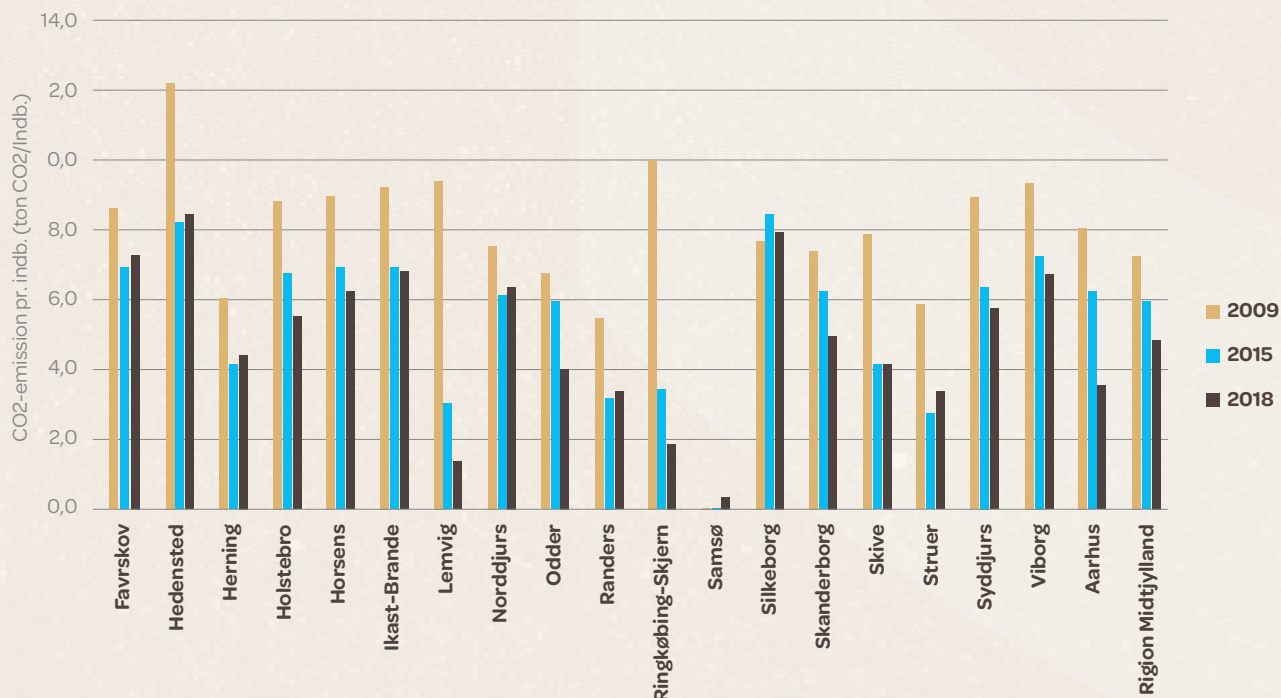
Indsatsen for at reducere udledningen af drivhusgasser foldes ud i en kontekst, der bl.a. er sat af vores erhvervs sammensætning, arealanvendelse, pendlermønstre m.m.

Hedensted Kommunes areal udgør 551 km² (godt 1,2% af Danmarks areal). Der bor 46.700 borgere i Hedensted Kommune (ca. 0,9 % af Danmarks

befolkning). Befolkningstætheden er således 84,7 indbyggere pr. km² – et godt stykke fra landsgennemsnittet (der er 135 indbyggere pr. km²). Hedensted Kommunes udledning har været reduceret betydeligt fra 2009-2018, hvilket primært kan tilskrives nationale tiltag som mere vedvarende energi i elnettet samt fjernvarmeværkernes omstilling til grønne brændsler.

De følgende grafer baseres på CO₂ opgørelser for 2018.

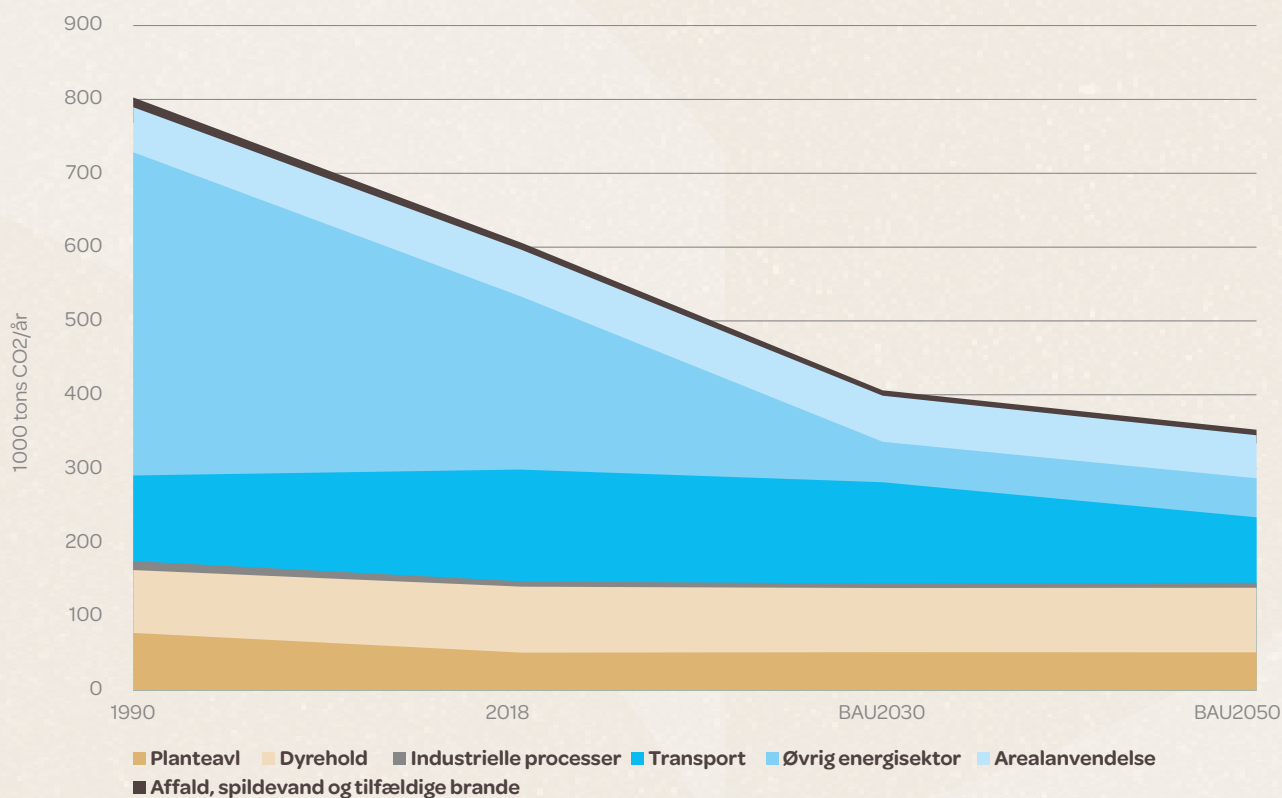
Figur 1 CO₂ udledning pr. indbygger i kommuner i Region Midtjylland

På figur 2 kan man se, at det særligt er udledningen fra energi, landbrug og transport, som skal reduceres for at nå i mål. Figuren viser potentialet for CO2 reduktioner frem mod hhv. 2030 og

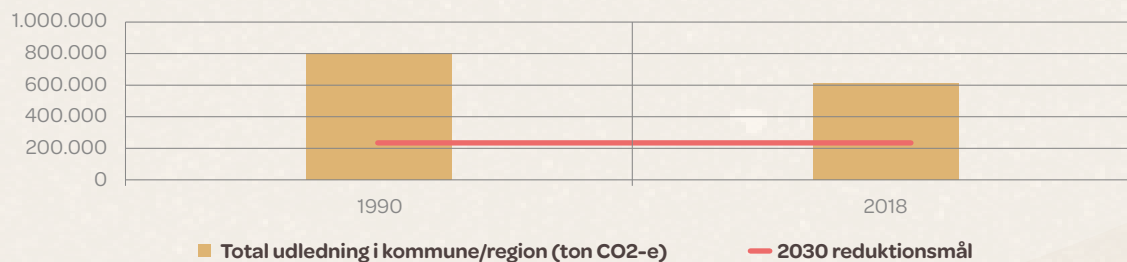
2050. Dette potentiale kan dog kun realiseres, hvis alle aktører spiller ind med alle de tiltag, der er mulige.

Figur 2 **Business as usual scenarie for Hedensted Kommune**

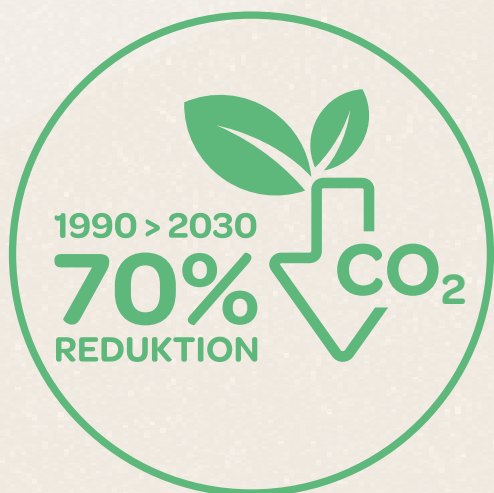

Business As Usual scenarie for Hedensted Kommune – udarbejdet for DK2020 midt kommunerne af Planenergi i 2021

Figur 3 **Total udledning for kommune/region (CO₂-e)ton**

Total CO2 udledning sammenlignet med basisår 1990.

Mål

Vi arbejder med mål for kommunen som geografi og kommunen som organisation/ virksomhed.

Som geografi er det overordnede mål: 70% CO₂ reduktioner fra 1990 til 2030 og klimaneutral inden 2050.

Kommunen som virksomhed vil være udledningsneutral på el, varme og transport inden 2030.

Kommunen som virksomhed vil tilpasse vores institutioner til de klimaudfordringer, der er, og bidrage til klimatilpasning i lokalområdet omkring institutionerne, der hvor det er muligt.

Delmål

Indsatser

Energi

Transport

Natur og
landbrug

Cirkulær
økonomi og
ressource-
optimering

Fællesskaber
og formidling

Kommunen
som organisation

Erhverv

Konkrete delmål

Vi arbejder med syv indsatsområder foruden den kommunale organisation. De syv indsatsområder er energi, transport, natur og landbrug, cirkulær økonomi og ressourceoptimering, fællesskaber og formidling, kommunen som organisation og erhverv. Det er inden for disse hovedoverskrifter, der er beskrevet delmål og indsatsområder. Nogle delmål kan placeres under flere indsatsområder, men er for læsevenlighedens skyld kun nævnt et sted.

Overordnede er målet 70% CO₂ reduktion fra 1990 til 2030 og udledningsneutral i 2050. Det er valgt

at Hedensted Kommune lægger sig op af målene fra Danmarks Klimalov. For transport og landbrug vurderes de nationale mål at være ambitiøse, da Hedensted Kommune er en forholdsvis stor landbrugskommune, og på transporten er kommunen belastet ved at have en travl motorvejsstrækning, samt en stor mængde af familier med to biler ifht. resten af Danmark.

I det følgende beskrives delmål for hvert indsatsområde. De konkrete mål er markeret med kursiv skrift. Hvert mål har et bogstav, som vi refererer til senere i dokumentet, hvor tiltagene beskrives.

Energi

- Delmål A** CO2 neutral varme inden 2030.
- Delmål B** Lokal produktion af strøm svarende til det forbrug der er inden for kommunegrænsen inden 2030.
- Delmål C** 50% CO2 reduktioner på industriel procesenergi inden 2030.

Transport

- Delmål A** Vi vil reducere CO2 udledningen fra private biler og varebiler med mindst 30% inden 2030.
- Delmål B** Vi vil reducere det kørte antal små bilture på under 5 km med minimum 30% i 2030 og 50% i 2050.
- Delmål C** Vi vil bidrage til Region Midtjyllands indsats om omstilling til fossilfri kollektiv trafik.
- Delmål D** Vi vil indgå i udviklingsprojekter sammen med kommunens erhvervs- liv for at finde alternativer til tung transport i industrien.
- Delmål E** Vi vil etablere ladestandere, så det bliver muligt både for borgere og besøgende at køre i elbil.

Natur og landbrug

- Delmål A** Vi vil rejse mindst 830 Ha skov inden 2030 og yderligere 3300 inden 2050.
- Delmål B** Reducering af drivhusgasser i landbruget med 60% i 2030 sammenlignet med 1990.
- Delmål C** Udtagning af 500 Ha lavbundslande.

Cirkulær økonomi og ressourceoptimering

- Delmål A** Klimaneutral affaldssektor og mindre affald.
- Delmål B** Cirkulær økonomi i industrien.
- Delmål C** Cirkulær økonomi hos borgerne.

Fællesskaber og formidling

- Delmål A** Klimaengagement hos børn og unge.
- Delmål B** Kendskab til kommunens grønne profil.
- Delmål C** Det er let at leve bæredygtigt her.
- Delmål D** Hedensted Kommune vil facilitere fællesskaber mellem borgere, virksomheder og kommuner.

Kommunen som organisation

- Delmål A** Kommunen går forrest.
- Delmål B** Sund mad med lavt aftryk.
- Delmål C** Offentlig indkøb som grøn muskel.
- Delmål D** Bæredygtigt byggeri, restaurering og anlæg.
- Delmål E** Omstilling af den kommunale flåde og maskiner.
- Delmål F** Bæredygtig planlægning.

Erhverv

- Delmål A** Klimaklar Erhverv.
- Delmål B** Grøn transport.
- Delmål C** Færre fossile brændsler til energi i Industrien.
- Delmål D** Bæredygtighed som konkurrenceparameter.

Klimatilpasning

- Delmål A** Løbende opdatering af kommunepunktskomplekset samt klimahandleplan.
- Delmål B** Monitorering, Involvering og Information.
- Delmål C** Klimatilpasning baseres fremadrettet på RCP 4,5 scenariet.
- Delmål D** Vi vil højvands sikre Juelsminde til kote 2,5.
- Delmål E** Tiltag ved Gudenåen.

Partnerskaber

På tværs af indsats arbejder vi med partnerskaber som paraply eller fundament. Der er ingen af indsatserne, kommunen kan løfte alene – den grønne omstilling kan kun lykkes i partnerskaber. Den kan kun lykkes hvis samfundets aktører begynder at mødes på nye måder – med nye dagsordener. Man kan tale om cirkulær økonomi for os som samfund. Vi er indbyrdes afhængige af hinanden. Vi kommer til at bidrage med viden og indsats, der ikke direkte giver værdi til os selv her og nu, men som måske først meget senere i forløbet (loopet) skaber værdi for os.

Partnerskaber kan være meget formelle, når fx nogle partnere deltager i fælles projekter med afsat økonomi og ressourcer, og en fælles forpligtelse til at levere på konkrete mål.

Partnerskaber kan også være uformelle, og handle om at man altid ved hvor de dygtigste aktører inden for givne områder er, og fordi man er enige om det overordnede formål og spillereglerne/værdierne i partnerskabet, kan man trække på hinandens ressourcer og viden.

Kommunens roller

Hedensted Kommune har som organisation en række forskellige roller i den grønne omstilling. Rollerne spænder fra kommunen som virksomhed, hvor ansvaret og initiativet ligger alene hos kommunen og til kommunen som facilitator og partner, hvor det handler om at bidrage til den grønne omstilling for hele samfundet.

Handlingskatalog

Følgende indeholder tiltag for reduktioner og tilpasning og inkluderer den merværdi, som tiltagene forventer at skabe. Merværdier er beskrevet under overskriften "forventet anden effekt".

Effekten af tiltagene i CO2 besparelser er beregnet ud fra vores Klima- og Energiregnskab 2018. Såfremt prognoser siger, at der kommer en stigning på et område, vil den tilsvarende CO2 besparelse skulle være det større. Effekten er beregnet ud fra de virkemiddelkataloger vi har til rådighed. Dvs. når vi fx siger at opvarmning skal være CO2 neutral i 2030, så skal al energien komme fra vedvarende energikilder.

Tiltag – CO₂ reduktioner

Energi

Vi igangsætter følgende tiltag inden for energisektoren, der skal sikre vi når vores målsætninger om netto 0 udledning på varme og el inden udgangen af 2030. På vedvarende el produktion har Hedensted Kommune hidtil ikke været forgangskommune. Hedensted Kommune vurderes at have middel muligheder for at etablere vedvarende energianlæg (sol, vind, biogas). Hedensted Kommune er en landkommune, men har forholdsvis kort afstand mellem boliger. Det betyder, at vi har nogle muligheder for placeringer af energianlæg – også bedre muligheder end de store by kommuner. Omvendt så har vi ikke lige så store arealer til rådighed som nogle af store kommuner i vest Danmark. Derfor vurderes middel muligheder for at producere vedvarende energi inden for kommunegrænsen.

Derfor er valget i udgangspunktet faldet på at producere samme mængde strøm som vi selv bruger. Det betyder også, at i takt med erhvervsvekst og øget bosætning, vil der skulle produceres det mere strøm. Nogle af nedenstående tiltag er forholdsvis konkrete tiltag som omstilling hos private, hvorimod andre tiltag er mere overordnede og vil resultere i mere konkret planlægning for at nå målet. Fx handler indsatsen om strategiske varmekort om at Hedensted Kommune i samarbejde med Kommunens varmeselskaber, inddeler kommunen i zoner, hvor det enkelte varmeselskab i samarbejde med kommunen får ansvar for omstilling til fossilfri varme hos borgerne. Dette kan både være i form af fjernvarme, nærvarme og individuelle løsninger.

Delmål A CO2 neutral varme inden 2030.

Delmål B Lokal produktion af strøm svarende til det forbrug der er inden for kommunegrænsen inden 2030.

Delmål C 50% CO2 reduktioner på industriel procesenergi inden 2030.

Tiltag og kobling til delmål A:

Strategisk varmekort viser udbygning af fossilfri kollektiv varme

Hvad

For at koordinere udfasningen af fossil varme, udvikles et strategisk kort over kommunen med angivelse af hvilke landsbyer der ønskes forsynet kollektivt og hvilke af de eksisterende varmeselskaber der vil bidrage.

Ledende institution

Hedensted Kommune udarbejder i samarbejde med de eksisterende varmeselskaber det strategiske varmekort. Hedensted Kommune ejer ikke nogle af varmeselskaberne, hvorfor disse er samarbejdspartnere på lige fod med øvrige industrivirksomheder.

Forventet reduktion af drivhusgasser

Kortet er et bidrag til mere effektiv varmeplanlægning. Ved at have mere effektiv planlægning, kan omstilling til fossilfri varme foregå så samfundsmæssigt optimalt som muligt. Omstilling til fossilfri varme hos borgere reducerer CO2 udledningen – beregning medtaget i tiltag "Møder, workshops m.v. for at facilitere omstilling hos private".

Dermed indgår CO2 reduktionerne for denne indsats i reduktionsstien for CO2 neutral varme.

Forventet anden effekt

Mere effektiv planlægning af omstillingen af varme for de eksisterende fjernvarmeværker. Bidrager til sammenhold og stærke landsbyer. Det bliver også tydeligt hvilke boliger der ikke kan forvente mulighed for at tilslutte sig kollektive anlæg, og dermed skal hjælpes med at omstille sig individuelt.

Forventet økonomi

Primær økonomi er ressourcer fra Hedensted Kommune og varmeselskaberne.

Tiltag og kobling til delmål A:

Møder, workshops m.v. for at facilitere omstilling til bæredygtig varme hos private

Hvad

Omstilling til vedvarende energi hos private, er ikke en myndighedsopgave. Men Hedensted Kommune vil facilitere og informere om mulighederne for omstilling, således at beslutninger tages på et oplyst grundlag.

Ledende institution

Hedensted Kommune er ansvarlige. Der inddrages private partnere, forsyningsselskaber, spareenergi.dk m.fl.

Forventet reduktion af drivhusgasser

Individuel opvarmning består i dag hovedsagligt af olie og naturgas. Der hvor det er muligt vil vi facilitere omstilling til kollektiv varme og de øvrige steder, vil vi facilitere udskiftning til individuelle løsninger. Der er besparelspotentiale på 30.000 tons CO2 årligt. (Hedensted Kommunes energiregnskab 2018). Denne skal realiseres inden 2030.

Forventet anden effekt

Landsbyerne gør en række indsatser for at gøre deres landsbyer attraktive. Hedensted Kommune har flere landsbyer, der allerede arbejder med

Tidshorisont

Kortet udvikles i 2022 og vedligeholdes løbende. Kortet skal være dynamisk og udvikle sig i takt med fjernvarmeselskabernes strategi.

Barrierer

Varmekortet vil ikke være juridisk bindende, hvorfor en barriere kan være at det bygger på en frivillig aftale og tillid mellem kommune og fjernvarmeselskaber.

bæredygtig landsbyudvikling. For disse landsbyer vil det at tilbyde kollektiv varme, være med til at gøre landsbyerne mere attraktive for tilflyttere.

Forventet økonomi

For Hedensted Kommune består den direkte økonomi i medarbejderressourcer, der skal facilitere opgaven.

Hedensted Kommune har med budget 2022 vedtaget at etablere en grøn fond, som er bygget op sådan at alle garantistillelser på lån til forsyningsområdet tilfalder puljen. Det vil være muligt for landsbyer at få opstartshjælp fra denne pulje på 20-50.000 kr. Det er ofte en mindre økonomi til screening af et projekt, der er den første stopklods for at arbejde videre.

Tidshorisont

Indsatsen er allerede i gang og forventes at fortsætte frem til 2030.

Barrierer

Det er primært en udfordring, hvis ingen borgere har lyst til at deltage og bidrage til arbejdet, og dermed ikke vil være med.

*At **tilbyde kollektiv varme** vil være med til at gøre landsbyerne mere attraktive for tilflyttere.*

Tiltag og kobling til delmål B:

Solceller på erhvervsbygninger

(indsatsen kunne også placeres under indsatsområde erhverv)

Det økonomiske potentiale for solceller på erhvervsbygninger undersøges.

Hvad

Der findes mange kvadratmeter på erhvervsbygninger, selvejende institutioner og offentlige institutioner, hvor de økonomiske og strukturelle muligheder for at sætte solceller skal belyses.

Ledende institution

I samarbejde mellem Horsens og Hedensted Kommune igangsættes et projekt hvor potentialet for solceller på erhvervsbygninger kortlægges. Elselskaberne inddrages i projektet.

Forventet reduktion af drivhusgasser

Isoleret set forventes der ikke at blive opsat tilstrækkeligt mange solceller på tagene til at bidrage målbart. Et husstands anlæg på 400 m² vil reducere ca. 30 tons CO₂ pr år. (Region Midt virkemiddelkatalog s. 49). I CO₂ fremskrivningerne anslås det at vi kan etablere 5.000 m² solceller på tage. Dermed en reduktion på 375 tons pr. år. Reduktionerne for dette tiltag vil ikke direkte indgå i reduktionsstien, men vil bidrage til det samlede mål om at producere lige så meget el som der bruges inden for kommunegrænsen.

Tiltag og kobling til delmål B:

Solcelleprojekter med anparter til borgere

Hvad

Der arbejdes på at etablere et projekt med sol eller vind produktion hvor borgere får større andele af investeringen. Dette for i øget grad at give incitament til at etablere projekter i kommunen.

Ansvar

Hedensted Kommune er ansvarlig for projektet. I første omgang ønskes projektet gennemført i samarbejde med en projektudvikler. Projektet kan også realiseres af lokalråd/ laug.

Forventet anden effekt

Der kan være en branding værdi for virksomhederne med solceller.

Hvis elektriciteten bruges hvor den produceres, skal elnettet ikke udbygges så kraftigt.

Forventet økonomi

For Hedensted Kommune består økonomien i personaleresourcer til at drive projektet samt få økonomiske midler til fx konsulentbistand (ca. 100.000 kr.)

Tidshorisont

Der i gangsættes et forprojekt i 2022, der skal undersøge mulighederne for projektet – herunder finde interesserede industribygninger.

Barrierer

Solceller på bygninger kan være dyrere at anlægge end på en mark, fordi de skal op på et tag. Det kan ligeledes være en udfordring om tagkonstruktionen kan holde. Derfor skal der laves aftaler med tagejere og investor af anlæg, hvilket skal baseres på relationer og tillid.

Forventet reduktion af drivhusgasser

Opsætning af solceller kan reducere CO₂ udledningen markant.

I 2018 var elforbruget 1341 TJ (372.500 Mwh).

Beregningseksempel for markbaserede solceller (Virkemiddelkatalog DK2020 midt side 33):

Produktion pr MW: 3,6 Tj/år

Arealforbrug: Ca. 2 ha pr. MW

CO₂ reduktion pr. MW: 446 ton/år

CO₂ reduktion pr. ha: 223 ton/år

Forventet anden effekt

Ved at arbejde med anparter til borgerne, kan solcelleanlæg bidrage til flere lokale værdier, end alene grøn strøm. Det kan bidrage til øget fællesskaber omkring de anpartsejede solcelleparker og bidrage med økonomiske incitamenter ved at ved medejere af anlægget.

Forventet økonomi

Hedensted Kommune skal bidrage med medarbejderressourcer.

Tidshorisont

2022-2025. Det evalueres ved næste revision om projektet skal fortsætte.

Barrierer

Det kan være en barriere at finde en investor, hvis de skal dele overskuddet med lokalbefolkningen. Der kan være barrierer ifht. prioritering af interesser i et område.

Tiltag og kobling til delmål B:**Udarbejde strategi for elproduktion svarende til forbruget inden for kommunegrænsen****Hvad**

I Hedensted Kommune er andelen af vedvarende energi faldende. Derfor vil vi udarbejde en strategi for hvordan vi som minimum producerer den mængde strøm, som vi selv bruger inden for kommunegrænsen. De to ovennævnte indsatser med solceller, bidrager til at realisere strategien for elproduktion. De to projekter vil således også bidrage til forøget viden om potentialet for solceller, og dermed hjælpe med at kvalificere strategien for elproduktion.

Ledende institution

Hedensted Kommune vil udarbejde en strategi for bæredygtig elproduktion i Hedensted Kommune.

Cirka 9% af kommunens elforbrug er i 2018 vedvarende, men de vindmøller, der primært udgør dette tal, er ved at være udtjente. Hedensted Kommune har allerede udarbejdet principper for solceller. Med øje for den produktion vi allerede har i dag, og muligheder for at forøge denne på eksisterende og nye lokaliteter, vil vi udarbejde en strategi for elproduktion. Dette arbejde startes op umiddelbart efter godkendelse af DK2020 planen. For at leve op til regeringens mål om CO2 neutralitet på energi og varme inden 2030 skal dette både planlægges og realiseres inden 2030.

Forventet reduktion af drivhusgasser

Hedensted Kommune importerede i 2018 1.161 TJ el svarende til en CO2 udledning på 150.000 tons. Dette tal forventes at stige frem mod 2050, da varme, og biler forventes at overgå til el, og dermed bliver elforbruget større i fremtiden. Når strategien for elproduktion er implementeret vil der således være reduceret 150.000 tons CO2 i forhold til 2018.

Forventet anden effekt

Muligheder for lokale ejerskaber af energianlæg. Lokale virksomheder efterlyser muligheder for at producere vedvarende energi lokalt.

Forventet økonomi

Tiltaget kræver primært ressourcer til at drive opgaven i planlægningsfasen. Der er ikke kommunale anlægsudgifter forbundet med opgaven.

Tidshorisont

Deadline 31.12.2022

Barrierer

Barrierer for at få vedtaget og implementeret planen, forventes primært at være en prioritering af arealer i Hedensted Kommune. Planlægning for energianlæg kan være forbundet med konflikter baseret på modstridende interesser.

Vi vil udarbejde en strategi for hvordan vi som minimum **producerer den mængde strøm, som vi selv bruger inden for kommunegrænsen**

Tiltag og kobling til delmål B:**Power-X og Pyrolyse (biochar)****Hvad**

I første omgang et udviklingsprojekt/ pilotprojekt, der skal tydeliggøre potentialet og mulighederne for at arbejde videre.

Ansvar

Hedensted Kommune

Forventet reduktion af drivhusgasser

Forprojektet har ingen effekter i sig selv, men vi ønsker at belyse potentialet igennem projektet.

Forventet anden effekt

Projektet er et element i at opdyrke og bidrage til at udvikle nye teknologier, der skal medvirke til at sænke landbrugets CO2 reduktioner.

Forventet økonomi

Forprojektet kræver alene medarbejderressourcer.

Tidshorisont

2023-2025. Herefter evalueres og videre indsats besluttet.

Barrierer

Denne indsats er en udviklingsindsats, og hverken samarbejdspartnere, eller indhold er endnu defineret. Den største barriere er derfor i denne fase, at det ikke vil lykkes at finde partnere, der ønsker at undgå i projektet.

Tiltag og kobling til delmål C:**Facilitere overgang til bæredygtig brændsel i industrielle processer****Hvad**

I samarbejde med industrien vil vi udvikle et eller flere pilotforsøg hvor procesenergi overgår til bæredygtige energiformer.

Ledende institution

Hedensted Kommune vil stå i spidsen for at facilitere processen. Dette skal ske i samarbejde med relevante virksomheder.

Forventet reduktion af drivhusgasser

Målet om 50% reduktion vil give en reduktion på 6.165 tons.

Forventet anden effekt

For virksomheder er forsyningssikkerhed, lave energipriser væsentlige. Derudover en markedsføring af virksomheden som klimavenlig.

Forventet økonomi

Tiltaget kræver primært ressourcer til at drive opgaven i planlægningsfasen.

Tidshorisont

2023-2025.

Barrierer

Barrierer kan være at virksomhederne ikke vil deltage. I skrivende stund er det dog noget der optager alle virksomheder, så denne barriere vurderes ikke at være så aktuell. Det er også en udfordring om elnettet kan klare presset ved mere el i varme og proces. Derfor skal arbejdet foregå i tæt dialog med elselskaberne.

Transport

Inden for transport sektoren igangsættes følgende overordnet tiltag, der skal bidrage til at nå vores delmål om 30% CO2 reduktioner inden 2030 og 100% inden 2050 på privatbiler og varebiler. Ud over udbygning af ladeinfrastruktur er denne målsætning alene afhængig af kommunens rolle som facilitator og partner, hvor vi skal kommunikere og udvikle på området sammen med virksomheder og borgere. I forhold til offentlig transport, søges denne konstant at blive optimeret, men ud over togforbindelser nord og syd for Hedensted by, er

det begrænset hvor meget kollektiv trafik der kan udbygges på tværs i kommunen, da der er langt fra øst til vest i Hedensted Kommune, og i relation til kollektiv transport er befolkningstætheden ikke så stor i de yderligere områder. Der er ikke bybusser i Hedensted Kommune.

Der er ikke beskrevet en handling ifht. Delmål C, der omhandler Region Midtjyllands kollektive trafik. Denne handling varetages af kommunens plads i bestyrelsen, og beskrives ikke yderligere end det.

- Delmål A** Vi vil reducere CO2 udledningen fra private biler og varebiler med mindst 30% inden 2030.
- Delmål B** Vi vil reducere det kørte antal små bilture på under 5 km med minimum 30% i 2030 og 50% i 2050.
- Delmål C** Vi vil bidrage til Region Midtjyllands indsats om omstilling til fossilfri kollektiv trafik.
- Delmål D** Vi vil indgå i udviklingsprojekter sammen med kommunens erhvervsliv for at finde alternativer til tung transport i industrien.
- Delmål E** Vi vil etablere ladestandere, så det bliver muligt både for borgere og besøgende at køre i elbil.

Tiltag og kobling til delmål A:**Formidling af muligheder ved at have elbil****Hvad**

En stor del af kommunens vognpark vil fra 2022 bestå af elbiler. Vi vil informere om hvordan det er at køre i elbil for os som kommune, og gerne inddrage borgernes erfaringer også.

Ledende institution

Hedensted Kommune er initiativtager.

Forventet reduktion af drivhusgasser

Konvertering af 1000 benzinbiler til elbiler reducerer CO2 udledningen med 1000-1700 tons årligt (jo grønnere strømmen er, jo større CO2 reduktion)

Forventet anden værdi

Al formidling imellem borgere, øger opmærksomheden på bæredygtige tiltag man kan tage i sin hverdag. Derfor forventes anden værdi at være generel mere bæredygtig livsstil.

Øget bosætning kan være en sideeffekt. Mange unge familier, vil gerne flytte til en ansvarlig kommune.

Forventet økonomi

Der skal primært bruges medarbejderressourcer til opgaven.

Tidshorisont

2022-2023.

Barrierer

Det kræver nogle andre kompetencer og prioriteringer at drive effektiv formidling. Der er en risiko for at opgaven nedprioriteres, fordi resultaterne kan være vanskelige at måle umiddelbart efter indsatsen.

Tiltag og kobling til delmål B:**Formidlingsaktiviteter til at cykle mere til og fra skole, arbejde og fritidsaktiviteter****Hvad**

Der etableres en række formidlingsaktiviteter til borgere, for at opfordre til at erstatte nogle ture i bilen med cykel eller lign.

Ledende institution

Hedensted Kommune

Forventet reduktion af drivhusgasser

Mindre ture under 10 km kommer til at reducere CO2 udledningen i transportsektoren i mindre omfang, men det er et vigtigt skridt mod en generel samfunds omstilling og ændring. Personer der cykler som børn, er mere tilbøjelige til at cykle som voksne.”

www.alleboerncykleralliancen.dk/bornecykling-i-tal/

Forventet anden effekt

Indsatsen har en række positive samfundseffekter så som: Sundhed ved at cykle, lokal forurening på

p-pladser fra bilers udstødning, trafiksikkerhed, snebold effekt (i dag bliver mange børn kørt i skole, fordi forældre mener det er for usikkert at sende de små ud på cyklen fordi der er for mange biler.

Forventet økonomi

Hedensted Kommune skal primært afsætte medarbejderressourcer til opgaven. Der kan også være potentielle udgifter forbundet med skiltning, cykelparkering m.v. Dette afdækkes når aktiviteterne beskrives nærmere.

Tidshorisont

Igangsættes 2022 og fortløbende.

Barrierer

Det kræver nogle andre kompetencer og prioriteringer at drive effektiv formidling. Der er en risiko for at opgaven nedprioriteres, fordi resultaterne kan være vanskelige at måle umiddelbart efter indsatsen.

Tiltag og kobling til delmål B:

Hedensted Kommune har mange landsbyer, og en udbygning af cykelstierne, ved vi af erfaring, får især flere børn på cyklen

Hvad

Der hvor det er hensigtsmæssigt ønsker vi at udbygge med cykelstier fra boligområder til skoler.

Ledende institution

Hedensted Kommune er ansvarlig.

Forventet reduktion af drivhusgasser

10 km i en gennemsnitsbil udleder 1,5 kg. CO₂. Hver enkelt tur sparer dermed ikke meget CO₂, men samlet set har alle indsatser en betydning.

Forventet anden effekt

Mere attraktive landsbyer – øget tilflytning. Mindre trængsel og lokal forurening fra udstødning.

Øget sundhed ved at flere cykler:
Derfor skal børn cykle mere
www.alleboerncykleralliancen.dk/bornecykling-i-tal/

- Hverdagsaktiviteter som cykling til skole har en væsentlig betydning for konditionen hos børn. Cykling som transportmiddel reducerer risikoen for dødelighed med 30 % (Sundhedsstyrelsen, Fysisk aktivitet – håndbog om forebyggelse og anbefalinger, 2018)

- Aktiv transport kan halvere andelen af børn og unge, der har forhøjet risiko for udvikling af hjertekar-sygdomme og diabetes-2 (Faktaark om Betydningen af aktiv transport, Dansk Skoleidræt, 2017)
- Børn, som cykler i skole, har en 4 timer bedre koncentrationsevne end børn, der bliver kørt i skole (Cykelregnskabet 2016, Københavns Kommune)
- Aktive børn bliver aktive voksne og jo tidligere i livet god sundhedsadfærd tilegnes, jo større livslang betydning vil det have (World Health Organization 2011, Global Recommendations on Physical Activity for Health, 5-17 years).

Forventet økonomi

Projektøkonomien for cykelstier er en del af kommunens anlægsbudget. Dette defineres fra projekt til projekt.

Tidshorisont

Løbende aktivitet.

Barrierer

Økonomisk prioritering i kommunen kan bremse for udrulning af cykelstier.

Tiltag og kobling til delmål D og E:**Ladeinfrastruktur udbygges hvor muligt (kobles også til delmål A)****Hvad**

Ladeinfrastrukturen skal udbygges. Vi skal lave en plan for udrulning af ladeinfrastruktur i Hedensted Kommune. Et element i planen handler også om hvem der skal stå for udrulningen.

Ledende institution

Hedensted Kommune er aktør. Der afventes lovforslag om kommunernes mulighed for opsætning af ladeinfrastruktur.

Forventet reduktion af drivhusgasser

Indsatsen vil have en meget lille indflydelse på CO2 reduktioner. Det skyldes at de fleste borgere i Hedensted kommune godt kan have ladestander ved egen bolig, så en udbygning af infrastrukturen vil ikke betyde væsentligt øgning i antallet af elbiler. Indsatsen ønskes alligevel gennemført, da vi primært i Juelsminde oplever behov fra turister, og på kommunens arbejdspladser er der også et behov for ladestander til medarbejderbrug.

Forventet anden effekt

Partikelforurening i byerne er en væsentlig sundhedseffekt når biler med fossile brændsler fjernes fra bybilledet.

Forventet økonomi

Økonomien kendes ikke endnu. Såfremt vi som kommune må opsætte ladestander i fx Juelsminde, skal der afsættes særskilte midler til dette.

Tidshorisont

Start august 2022. Videre udrulning afventer eventuel ny lovgivning om kommunernes rolle. Der igangsættes en planlægning for hvordan den optimale placering af ladestander er, således at indsatsen kan eksekveres så snart lovgivningen giver mulighed for dette.

Barrierer

Kommuner har i skrivende stund, ikke hjemmel til at opstille ladeinfrastruktur. Det vil i øvrigt altid være en vurdering hvor meget og hvor hurtigt markedsmekanismerne kan udrulle tilstrækkelig infrastruktur.

Natur og landbrug

Frem mod 2030 og 2050 igangsættes følgende tiltag inden for natur og landbrugssektoren. Disse skal bidrage til opnåelse af vores delmål/målsætning om reduktioner på området.

En stor del af arbejdet på dette område ligger inden for kommunens rolle som facilitator og partner.

Delmål A	Vi vil rejse mindst 830 Ha skov inden 2030 og yderligere 3300 inden 2050.
Delmål B	Reducering af drivhusgasser i landbruget med 60% i 2030 sammenlignet med 1990.
Delmål C	Udtagning af 500 Ha lavbundsgrunde.

Tiltag og kobling til delmål A: Hedensted søerne og folkeskov

Hvad

Der er et stort naturområde i Hedensted mellem E45 og Hedensted Centret. Her er allerede etableret Hedensted Søerne og projekt Hedensted Folkeskov er på vej.

Ledende institution

Hedensted Kommune

Forventet reduktion af drivhusgasser

Etablering af Skov reducerer ca. 7,5 ton/år/Ha. (virkemiddelkatalog DK2020 midt side 87).

Der beplantes 10-15 Ha skov i 2022/23, hvilket betyder at projektet Hedensted Søer og Skov kan bidrage med 70-100 ton/år i CO2 reduktioner.

Forventet anden effekt

Da skovrejsningen fortrænger konventionelt landbrug placeret på en stor drikkevandsressource, har projektet en stor øvrig miljømæssig gevinst. Området bliver et stort rekreativt naturområde med fokus på biodiversitet og sundhed. Der vil desuden være bæredygtig jordhåndtering hvor overskudsjord fra byggeprojekter, bruges til at modellere landskabet.

Forventet økonomi

Basisøkonomien for at anlægge projektet, er på

Tiltag og kobling til delmål A:

Plantning af øvrig skov

Hvad

Når vi laver udviklingsplaner, kommuneplaner og lokalplaner, skal det være klart hvor vi kan etablere mere skov. Der skal desuden være en plan for hvilke samarbejdspartnere der kan bringes i spil, hvor der skal være kommunal skov og hvor det skal være privat. Der skal plantes mindst 800 Ha inden 2030 og yderligere 3.300 inden 2050. Realiseres dette mål vil Hedensted Kommune opnå målet med 25% skovdække inden 2090 inden for kommunegrænsen. Det er et mål om 25% skovdække i Danmark inden 2090. Folketinget vedtog i 1989 et mål om at fordoble Danmarks skovareal, så det inden for en periode på omkring 75 år skulle nå op på 1.075.000 ha (25 % af Danmarks areal). Siden da er skovarealet i gennemsnit vokset med over 3.300 ha årligt fra omkring 532.000 ha til de nuværende ca. 632.711 ha, så det er gået i den rigtige vej. I de senere år har arealet med ny skovrejsning i Danmark dog kun været på omkring 1.400 ha og det areal skal være knap 7 gange større fremover, hvis målet skal nås inden for tidsrammen (omkring år 2065).

skovforeningen.dk/fakta-om-danmarks-skove/

Ledende institution

Hedensted Kommune og private.

2-3.000.000. Disse kan for en stor dels vedkommende fundraises og tilvejebringes gennem partnerskaber med erhverv og NGOere. Hedensted Kommune skal desuden bidrage med medarbejderressourcer til at drive og udvikle projektet.

Tidshorisont

Plantning af træerne foregår i 2022/ 2023.

Projektet kører derefter fortløbende videre.

Barrierer

Der kan være anden prioritering af arealanvendelsen. Denne risiko forventes dog ikke at være stor for dette projekt, da arealet ikke kan udnyttes til udstykning, grundet store drikkevandsinteresser.

Forventet reduktion af drivhusgasser

Etablering af Skov reducerer ca. 7,5 ton/år/Ha. (virkemiddelkatalog DK2020 midt side 87). Dvs. der kan realiseres en reduktion på ca. 6.000 tons i 2030 og ca. 24.000 tons i 2050.

Forventet anden effekt

Ved at fortrænge visse typer af landbrug, kan skovrejsning have andre miljømæssige gevinster. Skov er også rekreativ natur og dermed bidrager til øget bosætning.

Forventet økonomi

Skovrejsning kan fundraises, etableres af private alene og være kommunal. Så økonomien afhænger af hvilken type af projekt der er tale om. Hedensted Kommune skal bruge medarbejderressourcer både til planlægningsarbejdet og til at facilitere projektgennemførelse.

Tidshorisont

Plantning af skov vil forløbe over flere/mange år.

Barrierer

Der kan være konflikter omkring prioritering af arealanvendelsen.

Tiltag og kobling til delmål B:

Biogas - forprojekt

Hvad

Det ønskes undersøgt om vi kan etablere et biogasprojekt i Hedensted Kommune.

Ledende institution

Hedensted Kommune i samarbejde med nabo-kommuner og landbrug.

Forventet reduktion af drivhusgasser

Det er for tidligt at specificere. Det skal først undersøges om der er potentiale for et projekt.

Forventet anden effekt

Potentielt kan der være positive miljømæssige og/ eller økonomiske effekter ved at dele af det organiske affald kan håndteres i biogasanlæg.

Forventet økonomi

I forprojekt fasen skal Hedensted Kommune alene bidrage med medarbejderressourcer.

Tidshorisont

Forprojekt i 2022/2023.

Barrierer

I forstadiet kan der opstå en række barrierer. Det kan være ifht. at indgå aftaler med leverandører og aftagere af produkterne. Der kan være lovgivningsmæssige barrierer, samt barrierer ifbm. prioritering af arealerne.

Tiltag og kobling til delmål B:

Klima på bedriften

Hvad

Der er etableret samarbejde med Horsens Kommune om et projekt hvor bedrifter forsøger at klimaforbedre deres bedrifter.

Ledende institution

Samarbejde mellem ØLF, Horsens og Hedensted Kommune. Horsens Kommune er tovholder. Vi har endnu ikke svaret på at nå tilstrækkelige reduktioner i landbruget, hvorfor dette projekt, er et pilotprojekt, der skal gøre os klogere på mulighederne.

Forventet reduktion af drivhusgasser

Projektet vil i sig selv give begrænset CO2 reduktion. Men projektet går ud på at undersøge hvilke CO2 reduktions effekter, forskellige indsatser i landbruget kan bidrage med.

Forventet anden effekt

Det skal der undersøges, som en del af projektet, om der er andre positive eller negative konsekvenser ved projektet.

Forventet økonomi

Projektet vil have en udgift på 200.000 kr. årligt i 3 år. Udgiften skal deles mellem Horsens og Hedensted Kommune

Tidshorisont

2022-2024

Barrierer

Største barrierer for dette projekt, er hvis det ikke er muligt at finde landmænd, der ønsker at deltage i projektet, og hvis dem der deltager springer fra undervejs eller ikke leverer den indsigt som vi skal bruge for at kunne indføre yderligere indsatser baseret på erfaringerne. Det er også en barrierer når et projekt gennemføres i samarbejde mellem flere kommuner og organisationer, såfremt en eller flere parter ikke ønsker at prioritere projektet.

Tiltag og kobling til delmål B:**Landbruget er en aktiv spiller i Kommunens erhvervsindsats om bæredygtighed****Hvad**

I første omgang et udviklingsprojekt/ pilotprojekt, der skal tydeliggøre potentialet og mulighederne for at arbejde videre. Da projektet endnu ikke er udviklet er det ikke muligt at konkretisere ret meget endnu. Projektet kan indeholde en plantestrategi, lokal, økologisk produktion m.v. Ud over etablering af nye virksomheder, vil vi på udviklingssiden arbejde med fremtidens dyrkning igennem projektet Plant for the Sky, som handler om vertikal dyrkning og læring herom.

Ledende institution

Hedensted Kommune

Forventet reduktion af drivhusgasser

I første omgang ønskes det at arbejde på pilotprojekt niveau og derfor vil indsatsen isoleret set ikke have nogen CO2 effekt.

Forventet anden effekt

Viden om mulighederne for omlægning af landbrugsproduktion.

Forventet økonomi

Der er medarbejderressourcer forbundet med formidling og facilitering.

Tidshorisont

2024-2025 hvorefter indsatsen evalueres sammen med revidering af DK2020 planen.

Barrierer

For at gennemføre udviklingsprojekter, er partnernkredsen afgørende, og det vil være en barriere hvis væsentlige aktører ikke ønsker at være med i projektet undervejs.

Tiltag og kobling til delmål C:**Udtagning af lavbundslande****Hvad**

Der hvor det er muligt, udtages lavbundslande.

Ledende institution

Hedensted Kommune

Forventet reduktion af drivhusgasser

Det vil komme til at bero på hvilke områder man udtager og om hvorvidt det drejer sig om arealer der dyrkes eller ikke dyrkes, men det vil forventeligt være omkring 2-4.000 tons CO2/år

Forventet anden effekt

Projekterne kan tænkes sammen med klimatilpasning eller solcelleparker, og dermed potentielt bidrage til flere effekter.

Forventet økonomi

Der er oplevet nogle udfordringer med tilskudsordningerne på området. Disse skal undersøges nærmere. Umiddelbart kræver projektet hovedsageligt medarbejderressourcer fra Hedensted Kommune.

Tidshorisont

Projektet er startet i 2021, men afventer strukturelle ændringer. Vil foreløbig løbe til og med 2025 og blive revideret med revision af DK2020 planen.

Barrierer

Udfordringer med tilskudsordninger og lovgivning generelt kan bremse projekterne. Der kan desuden være konflikter om prioritering af arealanvendelsen.

Cirkulær økonomi og ressourceoptimering

Cirkulær økonomi og ressourceoptimering vil primært påvirke udledninger i scope 3, og ikke scope 1 og 2, som klimaregnskabet for Hedensted kommune beskriver. Hedensted kommune har alligevel valgt at have et stort fokus her alligevel, da vores forbrug og produktion er væsentligt for den fremtidige omstilling. Hedensted Kommune

er en stor industrikommune, og der produceres og transporteres derfor mange varer ind og ud af kommunen.

Ifht. delmål A er der også inddragelse af borgere. Dette tiltag beskrives under indsatsen "Fællesskaber og formidling".

- Delmål A** Klimaneutral affaldssektor og mindre affald
- Delmål B** Cirkulær økonomi i industrien
- Delmål C** Cirkulær økonomi hos borgerne

Tiltag og kobling til delmål A:

Alle kommunens virksomheder har fået sparring omkring deres affald

Hvad

Erhvervslivets affald håndteres ikke af kommunen som myndighed. Derfor vil det være en del af den kommunale erhvervsservice eller anden indsats, der kan bidrage med sparring til virksomheder om deres affald.

Ledende institution

Hedensted Kommune

Forventet reduktion af drivhusgasser

CO₂ udledningen på erhvervsaffald er at måle i Scope 3. Dvs. ved at der bruges og produceres mindre emballage m.v. Dermed vil effekten ikke kunne måles direkte i kommunens geografiske CO₂ regnskab, men er på globalt plan en meget væsentlig klimabelastning.

Forventet anden effekt

Forbedret konkurrencevilkår for kommunens virksomheder. Forbedret Scope3. Denne beregnes dog ikke i DK2020.

Forventet økonomi

Hedensted Kommune skal bidrage med medarbejderressourcer til opgaven.

Tidshorisont

2022-2025. Herefter evalueres indsatsen.

Barrierer

Der kan opstå udfordringer i lovgivningen, der gør det vanskeligt som kommune at bidrage til denne indsats. Derudover er primær barriere at virksomhederne ikke ønsker dialogen, og ikke ønsker at bidrage med handling.

Tiltag og kobling til delmål A:

Kommunens Erhvervs politik om bæredygtighed er integreret i industrien

Hvad

I Hedensted Kommunes erhvervs politik arbejder vi med bæredygtighed. Denne indsats skal indarbejdes hos kommunens virksomheder, til gavn for miljø og bundlinje.

Ledende institution

Hedensted Kommune

Forventet reduktion af drivhusgasser

Har formentlig begrænset CO₂ effekt. Der kan dog være en effekt i form af virksomhedernes procesenergi. Reduktion vil være derudover være i form af Scope 3.

Forventet anden effekt

Øget potentiale for tiltrækning af nye virksomheder. Øget tiltrækning af arbejdskraft. Øget konkurrencekraft i industrien.

Forventet økonomi

Hedensted Kommuner bidrager som udgangspunkt med medarbejderressourcer og ekspertoplæg.

Tidshorisont

2022-2025. Herefter evaluering af projektet i forbindelse med revision af DK2020 planen.

Barrierer

Barriere for denne indsats er at arbejdet nedprioriteres i Hedensted Kommune, bl.a. fordi indsatsen ikke direkte kan måles i kommunens CO₂ regnskab. Det forventes dog at erhvervslivet vil presse på denne udvikling af sig selv.

Tiltag og kobling til delmål B og C:

Compas – Institut for bæredygtig udvikling. Herunder iværksætter

Hvad

Compas blev etableret i 2019, som et strategihus for bæredygtig vækst og udvikling gennem iværksætter. Vi ønsker at skalere mulighederne i Compas og udnytte det til udviklings og innovationsprojekter inden for bæredygtig udvikling og iværksætteri.

Ledende institution

Hedensted Kommune i partnerskab med iværksættere

Forventet reduktion af drivhusgasser

Ingen direkte CO2 reduktion. Reduktion vil være i form af Scope 3.

Forventet anden effekt

Iværksættere og lokalt erhverv får hjælp til grønne forretningsmodeller, og sætter sig dermed i stand til at producere varer med minimalt CO2 aftryk. Attraktivt miljø for tiltrækning af iværksættere til Hedensted Kommune. Udvikling af klimajobs og klargøring af borgere på kanten af arbejdsmar-

kedet til at kunne varetage klimajobs. Viden om innovation, bæredygtig ledelse, paradigmeskift, partnerskaber, grønne forretningsmodeller kan bidrage til den generelle omstilling i Hedensted Kommune.

Forventet økonomi

500.000-2.000.000 kr. årligt foruden medarbejderressourcer. Økonomien er fleksibel, da det afhænger af hvor mange indsatser der ønskes eksekvereret herigennem. (500.000 kr. og en medarbejderressource ligger allerede i rammen og i organisationen)

Tidshorisont

2019-2025. Evalueres sammen med revisionen af DK2020 planen.

Barrierer

Vigtigste barriere er hvis nøglepartnere ikke længere ønsker at bidrage – herunder hvis den kommunale prioritering ændres.

Tiltag og kobling til delmål B:

Udarbejde bæredygtig jordstrategi

Hvad

Hedensted Kommune udarbejder strategi for håndtering og genanvendelse af overskudsjord fra anlægsprojekter. Dette er både fra kommunale og private projekter.

Ledende institution

Hedensted Kommune

Forventet reduktion af drivhusgasser

Reduktion vil være i form af Scope 3.

Forventet anden effekt

Reducere belastningen på grusgravning både for lokalsamfund og fordi råstoffer er en begrænset ressource.

Forventet økonomi

Hedensted Kommuner bidrager som udgangspunkt med medarbejderressourcer.

Tidshorisont

Strategien laves i 2022, og implementeres umiddelbart herefter.

Barrierer

Der er ikke nogle særlige barrierer. Dog kan manglende kommunale ressourcer og kompetencer være en begrænsning for indsatsen.

Vi ønsker at **skalere mulighederne i Compas** og udnytte det til udviklings- og innovationsprojekter inden for bæredygtig udvikling og iværksætteri.

Vi vil tilbyde 3-5 indsatser til fagfolk, der arbejder med vores børn og unge. **Indsatser hvor der arbejdes med klimaengagement** og som er opleves relevante for både børn og voksne.

Fællesskaber og formidling

Delmål A	Klimaengagement hos børn og unge
Delmål B	Kendskab til kommunens grønne profil
Delmål C	Det er let at leve bæredygtigt her
Delmål D	Hedensted Kommune vil facilitere fællesskaber mellem borgere, virksomheder og kommuner

Tiltag og kobling til delmål A:

Måltrettet tiltag med bæredygtighed i læring (Børn og Unge 0-18 år)

Hvad

Vi vil tilbyde 3-5 indsatser til lærere, pædagoger og andre fagfolk der arbejder med vores børn og unge. Det skal være indsatser, hvor der arbejdes med klimaengagement på en måde som lærer og børn synes er relevant og som ikke giver lærere større byrde.

Tilbud vil bl.a. være at deltage i projektet "plant for the sky" i folkeskolerne, som sætter fokus på fremtidens fødevarer og bidrager til skolernes undervisning i STEM fagene. Vi vil sætte fokus på grønne, klimavenlige måltider for de mindre børn. For de unge vil vi dels have tilbud på ungdomsskoleniveau, samt fortsætte indsatsen "plant for the sky" i ungdomsuddannelserne. (er dette et tiltag). Der vil desuden være tilbud om workshops for skoleklasser indefor bæredygtig entreprenørskab.

Ledende institution

Hedensted Kommune

Forventet reduktion af drivhusgasser

Effekten vil kunne ses i Scope3 på den lange tidshorisont.

Forventet anden effekt

Øget bosætning. Unge familier vil gerne bæredygtig livsstil. Øget bæredygtighed i livsstil fører til mere ansvarlige beslutninger ved forbrug. Og dermed påvirkning af Scope 3.

Forventet økonomi

Primært medarbejder ressourcer.

Tidshorisont

2022-2025. Herefter evalueres indsatsen i forbindelse med revision af DK2020 planen.

Barrierer

Det er en barriere hvis vi ikke kan få familier eller partnere til at deltage i aktiviteterne i et tempo der er hurtigt nok til at nå den udvikling der er behov for.

Tiltag og kobling til delmål B, C og D:

Kommunikation mellem borgere på De Naturlige Hedensteder og professionelle på KlimaX netværket

Hvad

Vi ønsker at formidle alle relevante bæredygtige indsatser i Danmark og Hedensted Kommune. KlimaX er det professionelle netværk, hvor fagligheden er høj, og innovative ideer drøftes og udvikles. De Naturlige Hedensteder er det lokale netværk hvor alle ideer er i spil, og borgere og kommune deler viden og projekter med hinanden.

Ledende institution

Hedensted Kommune

Forventet reduktion af drivhusgasser

Effekten vil kunne ses i Scope3 på den lange tidshorisont.

Forventet anden effekt

Øget bosætning. Unge familier vil gerne bæredygtig livsstil.

Øget bæredygtighed i livsstil fører til mere ansvarlige beslutninger ved forbrug. Og dermed påvirkning af Scope 3.

Forventet økonomi

Hedensted Kommune bidrager med medarbejderressourcer og ca. 100.000 årligt til formidlingsaktiviteter.

Tidshorisont

2022-2025. Herefter evalueres indsatsen i forbindelse med revision af DK2020 planen.

Barrierer

Det er en barriere hvis vi ikke kan få familier eller partnere til at deltage i aktiviteterne i et tempo der er hurtigt nok til at nå den udvikling der er behov for.

Tiltag og kobling til delmål A+C:

Formidling om affaldshåndtering

Hvad

Hedensted Kommune indførte i 2021 nyt affaldssystem. Dette ligger der en kommunikation og formidlingsindsats bag, som allerede har været i drift siden starten af 2021. Affaldssortering og håndtering er noget alle kan forstå, og ofte er det det første borgere nævner når man snakker klima og miljø. Derfor vurderer vi at en formidling og dialog om affald er en effektiv vej til at påvirke bæredygtig livsstil.

Ledende institution

Hedensted Kommune er ansvarlige for indsatsen.

Forventet reduktion af drivhusgasser

Indsatsen har ingen mærkbare reduktioner på Hedensted Kommunes CO2 regnskab. Effekterne ligger i Scope 3 og vil således have effekter i globalt sammenhæng. Denne effekt er dog ikke beregnet, men vil alene ligge i formidlingen.

Forventet anden effekt

Forventet økonomi

Der bidrages primært med medarbejderressourcer. Der er allerede indkøbt en "affaldstrailer", som også vil indgå i arbejdet.

Tidshorisont

Indsatsen er i gang og vil foreløbig fortsætte indtil udgangen af 2023.

Barrierer

Barrierer er at borgere ikke tager affaldsordning alvorligt. Denne forventes dog ikke at udgøre en stor risiko, da borgere er meget optaget af affald, som væsentligt element i den bæredygtige udvikling.

A close-up photograph of a person's hand holding a clear plastic water bottle with a blue cap. The bottle is held vertically and is positioned above several recycling bins. The bins are lined with plastic bags in various colors: purple, teal, and green. A yellow recycling bin is prominent in the foreground on the right. The background is softly blurred, showing a person's torso in a light-colored shirt. The overall scene suggests a focus on recycling and sustainable living.

**Formidling og dialog
om affald er en effektiv vej til
at påvirke bæredygtig livsstil.**

*– Det er ofte det første borgere
spørger til, når snakken
falder på klima og miljø.*

Virksomheder har stigende fokus på klima, som et afgørende **konkurrenceparameter** i fremtiden.

Erhverv

- Delmål A* Klimaklar Erhverv
- Delmål B* Grøn transport
- Delmål C* Færre fossile brændsler til energi i industrien
- Delmål D* Bæredygtighed som konkurrenceparameter

Tiltag og kobling til delmål A:**Klimaklar Erhverv – vejledning****Hvad**

Hedensted Erhverv har udviklet et værktøj, hvor virksomheder kan arbejde med deres tre bundlinjer – økonomisk, socialt og miljømæssigt. Virksomhederne kan bruge værktøjet i deres eget arbejde med den grønne omstilling og formidlingen heraf. Desuden kan værktøjet bruges i dialogen med og rådgivningen af virksomhederne ift. den grønne omstilling.

Ledende institution

Hedensted Erhverv/Hedensted Kommune.

Forventet reduktion af drivhusgasser

Indsatsen har ingen mærkbare reduktioner på Hedensted Kommunes CO2 regnskab. Effekterne ligger i Scope 3 og vil således have effekter i global sammenhæng. Denne effekt er dog ikke beregnet, men vil alene ligge i formidlingen.

Forventet anden effekt

Effekten kan dermed både være i form af afledte CO2 reduktioner, vækst og bæredygtig udvikling. Virksomheder har stigende fokus på klima, som et afgørende konkurrenceparameter i fremtiden. De virksomheder, der er på forkant, kan drage fordel af at arbejde med CO2 reduktioner, og dermed forbedre deres klimaregnskab.

Forventet økonomi

Der bidrages primært med medarbejderressourcer fra Hedensted Erhverv/Hedensted Kommune til den informative indsats.

Tidshorisont

Igangsættes i 2022.

Barrierer

Barrierer er, at indsatsen ikke for alvor flytter noget på CO2 regnskabet, og det dermed ikke skaber værdi at Hedensted Kommune bruger ressourcer på opgaven.

Tiltag og kobling til delmål A:**Etablering af KlimaX Hedensted Kommune****Hvad**

Strategicenter Compas har udviklet KlimaX netværket for virksomheder og kommuner. Der bygges videre på det eksisterende netværk til at udvikle et KlimaX i Hedensted Kommune.

Ledende institution

Strategicenter Compas og Hedensted Kommune er ansvarlige for netværket.

Forventet reduktion af drivhusgasser

Indsatsen har ikke direkte CO2 reduktionseffekt, men har potentiale til at bidrage med CO2 reduktioner, fordi virksomhederne bliver bevidste om deres miljømæssige bundlinje og mulighederne for at forbedre den.

Forventet anden effekt

Netværk og partnerskaber har en række effekter, og kan både føre til grøn omstilling i virksomheder og hos private, ligesom ambitiøse fællesskaber også skaber nye innovative løsninger på fremtidens udfordringer. Effekten kan dermed både være i form af afledte CO2 reduktioner, vækst og bæredygtig udvikling.

Forventet økonomi

Der bidrages primært med medarbejderressourcer. De faglige indspark, der er nødvendige for at drive et ambitiøst netværk, forventes at kunne findes blandt netværkets medlemmer.

Tidshorisont

Igangsættes i 2022.

Barrierer

Tiltag og kobling til delmål B:

Indsatser om grøn transport

Hvad

Igennem formidling og netværk vil vi gøre det mere attraktivt for medarbejdere at cykle til og fra arbejde. Derudover etableres en indsats omkring overgang til fossilfri brændstoffer i vognparken.

Ledende institution

Hedensted Kommune tager initiativ til indsatsen.

Forventet reduktion af drivhusgasser

Hver cykeltur, der erstatter bilkørsel, reducerer CO2 udledningen.

Forventet anden effekt

Virksomheder har stigende fokus på klima, som et afgørende konkurrenceparameter i fremtiden. De virksomheder, der er på forkant, kan drage fordel af at arbejde med CO2 reduktioner, og dermed forbedre deres klimaregnskab.

Forventet økonomi

Der bidrages primært med medarbejderressourcer fra Hedensted Kommune til den informative indsats. Det kan dog vælges, at kommunen som indkøber også stiller som krav om bæredygtig transport til og fra vores institutioner. Dette kan der være en økonomi forbundet med.

Tidshorisont

Igangsættes i 2022.

Barrierer

Barrierer kan være at få virksomhederne til at bidrage til indsatsen, såfremt der ikke er en umiddelbar økonomisk gevinst. For nogle kan det være nødvendigt, at man ser på en totaløkonomi i stedet for anskaffelsesøkonomi og dermed en økonomisk omstilling, som måske ikke er nem for alle.

Tiltag og kobling til delmål C:

Færre fossile brændsler til energi i industrien

Udnytte overskudsvarme fra industrien til kollektiv varme.

Hvad

Industriens overskudsvarme udnyttes til kollektiv varme, hvor det er muligt.

Ledende institution

Hedensted Kommune i samarbejde med varmeselskaberne er ansvarlige for at facilitere dialog med nye og eksisterende industrivirksomheder om at udnytte overskudsvarme.

Forventet reduktion af drivhusgasser

Det er ikke muligt at indsætte tal her. Overskudsvarme erstatter en given energikilde og afhængig af hvilken kilde dette er vil CO2 reduktionen variere. Når nye virksomheder flytter til Hedensted Kommune foretages en screening af potentialet. I reduktionsstien fremgår dette tiltag ikke direkte,

da det bidrager til det samlede mål om CO2 neutral varmforsyning.

Forventet anden effekt

Brandingværdi for virksomhederne. Mere robust drift for forsyningsvirksomhederne. Mindre sårbarhed ved at have flere energikilder til rådighed.

Forventet økonomi

Tiltaget er udgiftsneutralt for Hedensted Kommune i sig selv. Afgiftsstrukturen forventes at blive justeret, så der pålægges en afgift, såfremt overskudsvarmen ikke udnyttes. Der skal afsættes personaleresourcer til at facilitere processerne.

Tidshorisont

Fjernvarmeselskaber i Hedensted Kommune har igennem flere år haft succes med at udnytte overskudsvarme fra industrien. Indsatsen skal fortsætte. Der afsættes ekstra ressourcer til opgaven indtil alle virksomheder er blevet screenet. Derefter skal opgaven indgå i almindelig drift og udvikling.

Barrierer

Denne indsats er afhængig af afgiftsstrukturen på produktion og salg af overskudsvarme. Det har i en årrække ikke været økonomisk attraktivt at lave disse aftaler, men lovgivningen er nu blevet ændret og incitamentet er øget.

En anden barriere er, at det er meget personafhængigt og afhængigt af "salgskompetencer" hos fjernvarmeselskaberne, og kræver et tæt og godt samarbejde mellem varmeselskabet og virksomheden.

*Når **overskudsvarme erstatter naturgas** i et boligområde, er det medvirkende til en **markant CO2 reduktion**.*

Tiltag og kobling til delmål C:**Partnerskaber om energiproduktion og forbrug****Hvad**

Nogle virksomheder har meget overskudsvarme, som potentielt kan udnyttes til fjernvarme. Dermed kommer virksomhederne til at spille en væsentlig rolle i omstilling af varmforsyningen. Derudover er det nødvendigt for virksomheder at omstille deres energiforbrug til fossilfri energi. Dette gælder også i deres procesenergi.

Ledende institution

Hedensted Kommune faciliterer dialogen, hvor der er behov. Virksomheder kan også selv tage initiativ og gennemføre projektet i samarbejde med teknisk partner.

Forventet reduktion af drivhusgasser

Når overskudsvarme erstatter naturgas i et boligområde, er det medvirkende til en markant CO2 reduktion. Denne er også synliggjort under indsatsen omkring energi og CO2 fri opvarmning i boliger. Ifht. virksomhedernes procesenergi forventes der også store reduktionspotentialer.

Forventet anden effekt

Virksomheder har stigende fokus på klima, som et afgørende konkurrenceparameter i fremtiden. De virksomheder, der er på forkant kan drage fordel af at arbejde med CO2 reduktioner, og dermed forbedre deres klimaregnskab. Forsyningssikkerhed og uafhængighed af fx naturgas er også vigtige effekter.

Forventet økonomi

Der bidrages primært med medarbejderressourcer fra Hedensted Kommune. Økonomien ligger hos virksomheder og varmeselskaber.

Tidshorisont

Indsatsen har været i gang længe, og skal systematiseres og opskaleres fra 2022.

Barrierer

Nationale rammer kan ændres og gøre virksomheder og varmeselskaber mere tilbageholdende med store investeringer.

Tiltag og kobling til delmål C:

Bæredygtighed som konkurrenceparameter

Vejledning om grøn omstilling og værdien heraf

Hvad

Denne indsats er en videreformidlingsindsats – en serviceindsats. Her vil Hedensted Kommune tage de tiltag, der fx er udviklet under KlimaX, nationale fonde m.v. og videreformidle viden til de lokale virksomheder. Dette gøres igennem eksisterende netværk og arrangementer som fx nytårskur og andre erhvervssammenhænge.

Ledende institution

Hedensted Kommune er ansvarlige for indsatsen.

Forventet reduktion af drivhusgasser

Indsatsen har ikke direkte CO2 reduktionseffekt, men har potentiale til at bidrage med CO2 reduktioner, fordi virksomhederne igennem oplysning, bliver i stand til at udvikle tiltag.

Forventet anden effekt

Virksomheder har stigende fokus på klima, som et afgørende konkurrenceparameter i fremtiden. De virksomheder, der er på forkant, kan drage fordel

af at arbejde med CO2 reduktioner, og dermed forbedre deres klimaregnskab.

Fokus omkring klimatiltag, forventes i sidste ende at gøre produkter mere grønne, hvilket forbedre Scope 3 i CO2 regnskabet.

Forventet økonomi

Der bidrages primært med medarbejderressourcer fra Hedensted Kommune.

Tidshorisont

Indsatsen har været i gang længe, og skal systematiseres og op skaleres fra 2022.

Barrierer

Barrierer er at indsatsen ikke for alvor flytter noget på CO2 regnskabet, og det dermed ikke skaber værdi at Hedensted Kommune bruger ressourcer på opgaven.

*Klimaet ændrer sig, derfor er der behov for at **forebygge og tilpasse ændringerne lokalt, samt afværge skader**, forårsaget af hverdagsregn og ekstreme regn - klimaregn.*

Tiltag – Klimatilpasning

Klimaet ændrer sig, derfor er der behov for at forebygge og tilpasse ændringerne lokalt, samt afværge skader, forårsaget af hverdagsregn og ekstreme regn - klimaregn. Dette er en proces, der kommer til at strække sig over mange årtier. Derfor må dagens løsninger hele tiden vurderes i et langsigtet perspektiv.

- For at **forebygge** skal der planlægges, hvordan arealerne anvendes i Hedensted Kommune, så den tekniske levetid for investeringer i bygninger og infrastruktur ikke reduceres af klimaforandringerne. Derved undgås at tilpasse bygningsværker senere, og at skulle afværge skader.
- For at **tilpasse** kommunen til et ændret klima skal byerne, infrastrukturen og arealanvendelsen tilpasses de udfordringer, der kommer med mere ekstremt vejr og øget nedbør, hedebølger og stigende vandstand i havet.
- For at **afværge** skader på mennesker og materielle værdier, skal kommunen hele tiden være opmærksom på de udsatte områder for derved at kunne sætte ind med hjælp.

Med baggrund en ny risikokortlægning skal det være muligt at prioritere indsatserne. Afhængig af hvilke indsatser der er behov for, vil det være forskellige tiltag, der kan være nødvendige, f.eks.:

- Tilbageholdelse og/eller forsinkelse af regnvand.
- Alternativ (gen)anvendelse af regnvand.
- Bortledning af regnvand.
- LAR lokal afledning/tilbageholdelse af regnvand.
- Multifunktionel anvendelse af rekreative arealer, så det kan benyttes til aktiviteter og vandparkering
- Vandparkering uden for bebyggelse set i lyset af, at værdierne, der kan gå tabt i disse områder, potentielt kan være mindre end i bebyggede områder.
- Ændret byggestil, så der tages højde for evt. vand på terræn, varmere dage og hårdere vindstød.

Delmål A	Løbende opdatering af kommuneplankomplekset samt klimahandleplan
Delmål B	Monitorering, Involvering og Information
Delmål C	Vi vil højvands sikre Juelsminde til kote 2,5
Delmål D	Tiltag ved Gudenåen
Delmål E	Adaptive løsninger

Tiltag i tilknytning til delmål A, C og D:**Revision af klimatilpasningsplanen****Hvad**

Hedensted Kommune har haft klimatilpasning integreret i kommuneplanen siden 2009. Denne skal opdateres med reference til RCP 4,5 scenarier og ny højdemodel. Herunder følgende strategier:

- Strategi for et tværgående klimatilpasningsarbejde i organisationen.
- Strategi for håndtering af risikoområder, der bliver påvirket af klimaforandringer på kort sigt, herunder eksisterende kommuneplanrammer og ældre lokalplaner.
- Strategi for borgernær inddragelse i samarbejdet med forvaltningen, forsyningsselskaber, virksomheder og fonde i forbindelse med klimatilpasningsprojekter.
- Strategi for synergi mellem rekreative arealer, bynatur og biodiversitet, så der skabes mere værdi i forbindelse med klimatilpasningsprojekter i kommunen.
- Langsigtet klimatilpasningsstrategi for Håb til Håb-området på Juelsmindehalvøen, der kan skabe rekreative forbindelser.

Der vil desuden blive indarbejdet principper for byudvikling, hvor der ikke alene er fokus på vand, men også tages højde for tørke og hede. Dette især i bymidterne, og særligt vil kommunen som bygherrer på fx plejehjem og andre bygninger for særligt sårbare borgere, sætte ekstra fokus på påvirkningerne fra hedebløgger.

I denne forbindelse skal regnvand på terræn indarbejdes som en naturlig løsning.

Det skal besluttes om Hedensted Kommune ønsker at benytte muligheden for differentieret serviceniveau, og klimatilpasningsplanen skal koordineres og samtænkes med kommende spildevandsplan.

Første leverance af kort er bestilt hos Niras. Endeligt kommissorium for klimatilpasningsplanen udarbejdes i efteråret 2022, når ny kollega for klimatilpasning er ansat.

Ledende institution

Hedensted Kommune er ansvarlige. Planen laves i samarbejde med Hedensted Spildevand, borgere og andre relevante aktører.

Risikoreduktion

En ny klimatilpasningsplan, gør at de indsatser der igangsættes, sker på et bearbejdet grundlag, og at indsatserne igangsættes i den mest optimale rækkefølge hvor der tages hensyn til risiko og andre igangværende tiltag i kommunen.

Forventet anden effekt

Der er potentiale for biodiversitet, grønne byer, attraktive lokalområder, sundere kloaksystemer m.v. Styrkelse af datagrundlag for fremtidige beslutninger.

Forventet økonomi

Det at lave planen er alene forbundet med medarbejderressourcer. Når den skal realiseres, skal der prioriteres og/ eller omprioriteres økonomi fra Hedensted Kommune, Hedensted Spildevand og deltagende borgere/ virksomheder.

Tidshorisont

Planen laves inden udgangen af næste planperiode.

Første elementer af nyere kort, tilvejebringes inden udgangen af 2022.

Barrierer

Ingen umiddelbare

Tiltag i tilknytning til delmål A, C og D:

Klimatjek af øvrige planer – herunder beredskabsplan

Hvad

I forbindelse med udarbejdelsen af en ny Klimatilpasningsplan og spildevandsplan, vil vi se på de øvrige berørte planer, og lave eventuelle justeringer af disse, for at sikre at disse bidrager til realisering af DK2020 planen både angående forebyggelse og tilpasning. Helt konkret vil vi se på beredskabsplanerne ift. alle fare dvs. vand fra alle sider, tørke, hede og vind (med undtagelse af Juelsminde by, hvor klimaberedskabet er et element i risikostyringsplanen).

Ledende institution

Hedensted Kommune er ansvarlige.

Risikoreduktion

Opdatering af planer vil understøtte risikoreduktion for de forskellige klimafare, men for nu kan disse påpeges. Opdatering af planer giver isoleret set ikke CO2 reduktioner

Forventet anden effekt

Det kan forventes at der nogle steder kan effektiviseres. Når tiltag i planer passer sammen, er det altid mere effektivt at arbejde med og implementere løsninger.

Forventet økonomi

Klimatjek vil betyde prioritering af medarbejderressourcer. Det vurderes ikke at der er behov for supplerende kommunal økonomi til opgaven.

Tidshorisont

Sættes i gang i efteråret 2022 og forventes afsluttet senest 2025 (eller så snart klimatilpasningsplanen er ved at være færdig)

Barrierer

Ingen umiddelbare

Tiltag i tilknytning til delmål B:

Klimaforandringer og klimatilpasning er et fælles ansvar, som kræver handling både fra Hedensted Kommune og fra de enkelte borgere, virksomheder og boligforeninger. Det har stor betydning, hvordan boligejerne håndterer regnvandet både af hensyn til boligejerne selv, og så det undgås, at kloaksystemet belastes unødigt ved kraftig regn. Der er tre grundlæggende ting, som boligejerne kan gøre på egen grund: Sikre, tilbageholde og nedsive.

Initiativet koblet sammen med kommunikationsindsatsen/kommunikationsstrategien for Klimaplan 2050 se pkt. 1.5.

Hvad

Primært en formidlingsopgave, hvor borgere, virksomheder og boligforeninger gøres opmærksomme på hvilke muligheder der findes på egen grund. Der er fokus på denne opgave i kommunikationsstrategien for klima, Bilag 19.

Ledende institution

Hedensted Kommune er ansvarlig for indsatsen.

**Tiltag i tilknytning til delmål C og E:
Højt vandssikring i Juelsminde****Hvad**

Der pågår arbejde med etablering af Dige i Juelsminde.

Ledende institution

Hedensted Kommune er ansvarlig for indsatsen.

Risikoreduktion

Ingen mærkbare reduktioner

Forventet anden effekt

Reducerer oversvømmelser fra havet. Merværdi i byrummet da anlæg etableres med øje for hvilke øvrige effekter de kan bidrage med i lokalsamfundet.

Risikoreduktion

Der er ikke væsentlige direkte CO2 reduktioner. Ved at borgere bliver bedre til at håndtere regnvandet på egen grund, er der dog reducerede behov for at transportere regnvand, hvilket vil resultere i reducerede energi forbrug (og dermed CO2)

Forventet anden effekt

Der er potentiale for øget biodiversitet, mere attraktive områder, fællesskaber mellem borgere og mellem borgere og kommune.

Forventet økonomi

Udgiften er primært i form af medarbejderressourcer. Der kan dog laves nogle forsøgsområder, hvilket vil kræve en vis økonomi. Denne kan dog tilvejebringes gennem partnerskaber.

Tidshorisont

Fra 2022 og frem.

Barrierer

Ingen umiddelbare

Forventet økonomi

Hedensted Kommune bidrager med medarbejderressourcer. Når projektet skal gennemføres, vil der også være en omkostning for Hedensted Kommune som medlem af digelaget.

Tidshorisont

Indsatsen er i gang og anlægget forventes etableret inden udgangen af 2025.

Barrierer

Ingen umiddelbare

Tiltag i tilknytning til delmål D:

Coast 2 Coast Climate Challenge (C2C)

Hvad

Der er tale om et 6-årigt klimatilpasningsprojekt, der forløber i perioden 1. januar 2017 til 31. december 2022. Projektet støttes af LIFE-programmet med ca 52 mio. kr. og har et samlet budget på ca. 90 mio.kr. Dertil kommer alle anlægsomkostningerne i forbindelse med realisering af de mange løsninger, som udvikles under projektførelsen. Projektet ledes af Region Midtjylland, der i tæt samarbejde med de øvrige 30 partnere vil arbejde for at skabe en klimarobust region ved:

- at formulere en fælles langsigtet strategi blandt de lokale aktører, og ved
- at implementere de kommunale klimatilpasningsplaner målrettet, idet de nødvendige analyser og aktiviteter koordineres, og ved
- at identificere og forbedre ressourcer og kapaciteter blandt borgere, kommuner, forsynings-selskaber og virksomheder i vandbranchen.

Coast2coast søges videreført i et nyt projekt, Water Valley. Dette projekt skal især medvirke til at de to kommunikationsfyrtårne i Lemvig (Klimatorium) og Skanderborg (Aqua Globe) skal samle og udbrede viden om vand/klima/klimatilpasning mm. Hedensted Kommune ønsker fortsat at medvirke til projektet, da der ikke er synergi ved, at hver kommune indhenter og opsamler viden

om klimatilpasning, og alle kommuner kan lære af hinandens projekter.

Ledende institution

Sekretariatet/ projektledelsen er i Region Midtjylland. Lokalt er Hedensted Kommune ansvarlige for indsatsen.

Risikoreduktion

Ingen direkte reduktioner. Dog er et delprojekt i C2C etablering af klimavej i Hedensted. Denne producerer varme på samme tid med at den håndterer regnvand. Det giver en minimal CO2 reduktion.

Forventet anden effekt

Klimatilpasning af kommunen. Fælles forståelse og indsats med borgere om hvordan de ønsker at tilpasse Hedensted Kommune. Viden om klimaveje tilvejebragt.

Forventet økonomi

Samlet budget 6.000.000. Hedensted Kommune bidrager med 3.000.000 primært i form af medarbejdertimer.

Tidshorisont

2017-2022

Barrierer

Tiltag i tilknytning til delmål D:**Helhedsplan for vandhåndtering langs Gudenåen****Hvad**

I samarbejde har kommunerne langs Gudenåen fået udarbejdet helhedsplan for vandhåndtering, for at imødekomme de udfordringer der er omkring oversvømmelser fra Gudenåen, og foretage relevante tiltag, således at problemerne ikke blot flyttes længere nedstrøms. Planen er gennemført i 2021, men medtages her alligevel, da videreførelse af resultaterne skal ske i den nye klimatilpasningsplan.

Ledende institution

Hedensted Kommune er ansvarlige for indsatsen.

Risikoreduktion

Planen viser hvornår og hvor der kan forventes at ske oversvømmelser langs Gudenåen. Denne viden skal benyttes i fremtidige projekter, hvor

der enten skal bebygges eller laves rekreative faciliteter langs Gudenåen.

Forventet anden effekt

Dialogværktøj til dialog med lodsejere langs Gudenåen. Prioritering af ressourcer til klimatilpasning.

Forventet økonomi

Økonomien består af medarbejderressourcer.

Tidshorisont

Helhedsplanen blev udarbejdet i 2021. Implementeringen skal tænkes ind i klimatilpasningen fremadrettet.

Barrierer**Tiltag i tilknytning til delmål E:****Tiltag overfor sårbare grupper i forhold til hede****Hvad**

Praktisk håndtering af udfordringer med klimaet overfor sårbare grupper. Specifikt at sikre skygge, ventilation og vand til alle borgere der færdes i kommunens institutioner. Det være sig særligt børn i daginstitutioner, ældre på plejehjem og handikappede i institutioner.

Ledende institution

Hedensted Kommune

Risikoreduktion

Tiltaget skal ses sammen med energioptimering af kommunale bygninger. Det er ikke en løsning at lave et bedre indeklima med mere ventilation, da dette vil bidrage til øget energiforbrug.

Forventet anden effekt

Øget velvære hos sårbare grupper. Det skal sikres at børn og ældre kan være ude, også når det er nødvendigt med tiltag for at etablere mere skygge og der skal være øget fokus på drikke.

Forventet økonomi

Har ingen særskilt økonomi – indgår i kommunens driftsbudget.

Tidshorisont

Praktiseres allerede.

Barrierer

Travlhed hos personale er et element. Derfor er indsatsen også en ledelsesopgave at prioritere.

Tiltag – Kommunen som organisation

Delmål A	Kommunen går forrest
Delmål B	Sund mad med lavt aftryk
Delmål C	Offentlig indkøb som grøn muskel
Delmål D	Bæredygtigt byggeri, restaurering og anlæg.
Delmål E	Omstilling af den kommunale flåde og maskiner
Delmål F	Bæredygtig planlægning

Der er ikke beskrevet tiltag for følgende delmål:

- Delmål F Bæredygtig planlægning. Dette indpasses ind i kommunens planstruktur og kan derfor ikke beskrives som et særskilt tiltag.
- Delmål B, da tiltag formentlig vil være på projekt-niveau, og derfor først planlægges senere.
- Delmål C, da denne indsats prioriteres sammen med samarbejdskommunerne Horsens og Odder i det fælles kommunale indkøbsfællesskab.

Tiltag i tilknytning til delmål A: Plant for the sky

Hvad

Plant for the sky er en overordnet indsats, hvor der undersøges, forskes, testes, formidles om fremtidens fødevarer, og mere plantebaseret mad. En indsats er Ponic, hvor vi arbejder med dykning uden jord. Indsatsen skal bidrage til at få en række erfaringer med fødevarer dyrket i jordløse systemer.

Et underprojekt til Plant for the sky, handler om Klimaboxes i undervisningen. Her får skolerne dyrkningskasser og undervisningsmateriale til at snakke om forskellige elementer i den fremtidige livsstil – og helt konkret eksperimenterer de med dyrkning. Projektet har haft de første pilotforsøg, og ønskes nu udbredt til flere skoler og klassetrin. Indsatsen har til formål at uddanne børn og unge, så de både får lyst til at agere som klimavenlige borgere og får lyst til at uddanne sig til at kunne bidrage til den bæredygtige udvikling, når de bliver voksne.

Ledende institution

Hedensted Kommune er ansvarlige for indsatsen. Indsatsen gennemføres af Compas i samarbejde med kerneområdet Læring (skoleforvaltning).

Forventet reduktion af drivhusgasser

Reduktionen kan ikke måles direkte. Indsatsen er målrettet uddannelse af børn og unge, både for at de som borgere får lyst til at agere som klimavenlige borgere og for at børn og unge får lyst til at uddanne sig til at kunne bidrage til den bæredygtige udvikling når de bliver voksne.

Forventet anden effekt

Indsatsen kan bidrage til skolernes forpligtelser for naturfag. Det vil desuden være en indsats, som skolerne kan koble op på FNs verdensmål, og således bidrage til at børn og unge i Hedensted Kommune i højere grad klædes på til at være borgere i en anden virkelighed end deres forældre.

Forventet økonomi

Der er indledt et samarbejde med fonden Insero Horsens, som finansierer de første projekter. Samarbejdet søges udvidet så det kan indbefatte alle skoler.

Tidshorisont

2021-2025 – herefter evaluering mhp videreførelse.

Barrierer

Dette er en del af en udviklingsindsats. Det er en barriere at skolerne og udviklingsfolk kan følges ad i udviklingen, sådan at projektet giver værdi for skolerne.

En barriere kan være prioritering af medarbejderressourcer til opgaven.

Plant for the sky er en overordnet indsats, hvor der undersøges, forskes, testes, formidles om fremtidens fødevarer, og mere plantebaseret mad.

Tiltag i tilknytning til delmål D:

Energistrategi for kommunale bygninger

Hvad

Der skal laves en energistrategi for kommunens bygninger, der skal sikre at bygningernes energiforbrug bliver CO2 neutralt inden 2030.

Ledende institution

Hedensted Kommune er ansvarlige for indsatsen. Direktøren for Vækst, Teknik og Fællesskab er også ansvarlig for kommunens bygningsafdeling. Denne vil varetage opgaven i samarbejde med bygningsejerne, som er de pågældende fagudvalg (fx har Udvalget for Læring ansvaret for skolerne osv.)

Forventet reduktion af drivhusgasser

Når al el og varme er CO2 neutralt er der reduceret 3000 tons CO2.

Forventet anden effekt

I forbindelse med at omlægge kommunale institutioner til fjernvarme (der hvor det er muligt),

forøges den samfundsmæssige gevinst ved at rulle fjernvarme ud til borgere i et område.

Dermed bidrager Hedensted Kommune indirekte til et bedre projekt for borgerne i et område.

Forventet økonomi

Hedensted Kommune bidrager med medarbejderressourcer.

Nogle projekter er forbundet med omkostninger, og andre tilnærmelsesvis omkostningsneutrale for Hedensted Kommune.

Tidshorisont

2022-2030

Barrierer

Der er ikke store barrierer for denne opgave, men der vil være økonomiske prioriteringer i gennemførelsen, der kan udgøre en barriere.

Tiltag i tilknytning til delmål D:

Bæredygtighedspolitik – herunder kloge M²

Hvad

Vi vil udarbejde en bæredygtighedspolitik, der beskriver hvordan vi vil drive bæredygtig ejendomsforvaltning og hvordan vi vil arbejde med bæredygtigt nybyggeri. Denne indsats er kommunens egen (som virksomhed) bidrag til at realisere målsætningerne omkring Energi og Cirkulær Økonomi jf. pkt. 1.3.1.

Ledende institution

Hedensted Kommune er ansvarlige for indsatsen. Direktøren for Vækst, Teknik og Fællesskab er også ansvarlig for kommunens bygningsafdeling. Denne vil varetage opgaven i samarbejde med bygningsejerne, som er de pågældende fagudvalg (fx har Udvalget for Læring ansvaret for skolerne osv.)

Forventet reduktion af drivhusgasser

Effekten får en mindre effekt på kommunens samlede CO₂ udledning.

Forventet anden effekt

Når kommunen bygger og forvalter ejendomme efter bæredygtige principper, udgør det et eksempel for kommunens borgere og virksomheder.

Forventet økonomi

En bæredygtig ejendomsforvaltning, kan betyde øgede omkostninger nogle steder. Denne økonomi skal prioriteres fra byggeprojekt til byggeprojekt. Nogle projekter er forbundet med omkostninger, og andre tilnærmelsesvis omkostningsneutrale for Hedensted Kommune. Det vurderes at en total levetids omkostning for et byggeri, ofte er udgiftsneutral eller positiv for kommunen. Dette skal tydeliggøres i politikken

Tidshorisont

2023-2024

Barrierer

Der er ikke store barrierer for denne opgave, men der vil være økonomiske prioriteringer i gennemførelsen, der kan udgøre en barriere.

Tiltag i tilknytning til delmål D:

Systematisk energioptimering af kommunale bygninger

Hvad

Hedensted Kommune vil systematisk energioptimere kommunens bygninger. Dette står på skuldrene af en indsats igennem mange år, hvor de første energiprojekter er blevet gennemført.

Ledende institution

Hedensted Kommune er ansvarlige for indsatsen. Direktøren for Vækst, Teknik og Fællesskab er også ansvarlig for kommunens bygningsafdeling. Denne vil varetage opgaven i samarbejde med bygningsejerne, som er de pågældende fagudvalg (fx har Udvalget for Læring ansvaret for skolerne osv.)

Forventet reduktion af drivhusgasser

Besparelsen ligger i tiltaget om energistrategi for Hedensted Kommunes ejendomme.

Forventet anden effekt

Når kommunen bygger og forvalter ejendomme efter bæredygtige principper, udgør det et eksempel for kommunens borgere og virksomheder.

Forventet økonomi

Hedensted Kommune bidrager med medarbejderressourcer.

Nogle projekter er forbundet med omkostninger, og andre tilnærmelsesvis omkostningsneutrale for Hedensted Kommune. Energoptimeringer vil oftest være besparende – nogle hurtigere end andre.

Tidshorisont

2022-2024

Barrierer

Der er ikke store barrierer for denne opgave, men der vil være økonomiske prioriteringer i gennemførelsen, der kan udgøre en barriere.

Tiltag i tilknytning til delmål E:

Overgang til elbiler i kommunens drift

Hvad

Bilflåden overgår gradvist til elbiler.

Ledende institution

Hedensted Kommune er ansvarlige for indsatsen.

Forventet reduktion af drivhusgasser

1000 benzinbiler udleder 1750 ton CO₂/år (Virke-middelkatalog Region midt side 64). Da det antages at el er CO₂ neutral i 2030, vil 1000 elbiler i 2030 ikke udlede CO₂.

Hedensted Kommune udskifter 79 biler i 2022 (en årlig CO₂ besparelse på 300 tons). I den forbindelse vil der blive sat ladestandere op ved 6 – 8 lokaliteter, og alle steder vil der være mulighed for at gæster og medarbejdere kan lade.

Kommunen har yderligere ca. 50 biler under 3.500 kg. der er fra 2015 eller ældre, og der vil være løbende udskiftning af disse biler. Der ud over udløber leasingkontrakten for 20 biler i 2023, hvor disse udskiftes. Dermed vil alle kommunale personbiler være udskiftet senest i 2030 (og

formentlig også før – jf den løbende udskiftning af de biler der er fra 2015 eller før)

Forventet anden effekt

Når medarbejdere kører i elbiler øger det deres bevidsthed om bæredygtig adfærd. Dette kan forventes at have en afsmittende effekt på deres arbejdsplads og privat.

Forventet økonomi

Udgiften til de nye biler er stort set som de nuværende udgifter, og med forventet lavere drift- og serviceomkostninger kan dette finansiere etableringen af ladestandere.

Tidshorisont

2022-2023

Barrierer

Barriererne er ikke store her. Der kan dog ske ændringer i de politiske prioriteringer, som er en barriere.

Tiltag i tilknytning til delmål D:

Klimatilpasning i forbindelse med kommunale bygninger

Hvad

Når kommunen bygger og renoverer, skal der tænkes klimatilpasning ind. Dette skal både gøres af hensyn til det enkelte byggeprojekt, hvor overfladevand skal håndteres på lige fod med andre byggerier, men også i en bredere samfundskontekst, hvor tilpasningstiltag i forbindelse med kommunale bygninger, kan medvirke til at forbedre forholdene i det lokale område omkring den pågældende bygning.

Dette gælder også hede, vind og tørke. Se særskilt tiltag om dette under "Klimatilpasning".

Ledende institution

Hedensted Kommune er ansvarlige for indsatsen.

Direktøren for Vækst, Teknik og Fællesskab er også ansvarlig for kommunens bygningsafdeling. Denne vil varetage opgaven i samarbejde med bygningsejerne, som er de pågældende fagudvalg (fx har Udvalget for Læring ansvaret for skolerne osv.)

Risikoreduktion

Kommunens bygninger skal tilpasses det ekstreme klima. Det er også et formål at bidrage til lokalområdet, der hvor det er muligt og behovet er der.

Forventet anden effekt

Mere rekreative områder koblet sammen med vandet – fx i kommunale institutioner.

Forventet økonomi

Udgiften skal tænkes ind i almindeligt anlægsbudget.

Tidshorisont

Er igangsat. Indsatsen er løbende.

Barrierer

Det kan være barrierer at der ikke er velegnede arealer i forbindelse med kommunale bygninger, hvor vand kan håndteres.

Co2-udlednings scenarier for Hedensted Kommune

Såfremt Hedensted Kommune kommer i mål med alle indsatserne i handlingsplanen, og alle de indsatser man fra regeringens side forventer udmøntes via lokale indsatser, vil udledningsstien

se ud som i figuren herunder. En udledningssti viser en prognose for CO2 udledningen. Alle tallene er for Hedensted Kommune geografisk.

- Emissionsmål 2030: Målet for Hedensted Kommunes CO2 udledning i 2030.
- Baseline 2018: Den reelle udledning i 2018.
- BAU reduktionsmål: Baseret på de nationale prognoser, er der udregnet et Business as Usual Scenarie. Dette scenarie forventes det at vi som samfund som minimum kan opnå.
- Reduktionssti – videregående: For at nå disse mål, er der peget på yderligere tiltag, som skal gøre at vi reducerer CO2 udledningen yderligere.
- Emissionsmål 2050: Målet for Hedensted Kommunes CO2 udledning i 2050.

HEDENSTED
KOMMUNE

Hedensted Rådhus
Niels Espes Vej 8
8722 Hedensted
T: 79 75 50 00

hedensted.dk